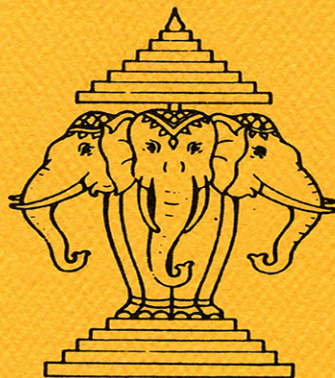

ໄວບາກອນລາວ

ພາກທີສາມ

ວາກຍະສັມພັນ

LAO GRAMMAR III
SYNTAX

ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ

ກະຊວງສຶກສາທິການ

ໄວ ບາກອບລາວ

ພາກທີສາມ

ວາກບະສັມພັນ

ປະກາດໄຊ້ ໂດຍ ດຳຣັດອັດຕະໂນມັດ ເລກທີ ໒໙໔/ສສ
ລົງວັນທີ ໔/໔/໗໔ (໒໕໑໓)

LAO GRAMMAR III
SYNTAX

ພຣະອາຊອນາຈັກລາວ

ກະຊວງ ສຶກສາທິການ ສິລປາກອນ

ເລກທີ ໒໙໔/ສສ

ແລະ ກິລາບູວະຊົນ

ດຳຮັດ ຣັຖມົນຕີ

ກະຊວງ ສຶກສາທິການ ສິລປາກອນ ແລະ ກິລາບູວະຊົນ

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໑໐໐ ລົງວັນທີ ໒ ເມສາ ໑໙໕໒ ວ່າດ້ວຍ ການແຕ່ງຕັ້ງກອງປະຊຸມຄະຣັຖມົນຕີ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໒໑໙ ລົງວັນທີ ໒໓ ມິຖຸນາ ໑໙໖໒ ວ່າດ້ວຍ ການແຕ່ງຕັ້ງຄະຣັຖບານປະສົມຊົ່ວຄາວແຫ່ງຊາດ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໒໑໙, ໑໑໘, ໑໘໕, ໗໓, ໒໘໑ ແລະ ໑໘໐ ລົງວັນທີ ໒໓ ມິຖຸນາ ໑໙໖໒, ໒໒ ພຶສພາ, ໒໗ ກໍລະກະດາ ໑໙໖໔, ໑໐ ມິຖຸນາ, ໙ ກັນຍາ ໑໙໖໕ ແລະ ໑໒ ມິຖຸນາ ໑໙໖໗ ວ່າດ້ວຍການແຕ່ງຕັ້ງ ຄະຣັຖບານປະສົມຊົ່ວຄາວແຫ່ງຊາດ ແລະ ການປັບປຸງຄະຣັຖບານໃຫມ່ອີກ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໗໒ ລົງວັນທີ ໒໓ ກຸມພາ ໑໙໗໐ ວ່າດ້ວຍ ການແຕ່ງຕັ້ງ ອາຊບັນດິດສະພາລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໒໒໑ ລົງວັນທີ ໒໑ ມິຖຸນາ ໑໙໗໐ ວ່າດ້ວຍ ການແຕ່ງຕັ້ງ ສະມາຊິກອາຊບັນດິດສະພາລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໑໓໒ ລົງວັນທີ ໓໑ ມີນາ
໑໙໗໑ ແຕ່ງຕັ້ງບຸກຄົນສໍາຄັນ ໃຫ້ເປັນສະມາຊິກອາຊບັນດິດສະພາລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໓໓໕ ລົງວັນທີ ໗ ສິງຫາ
໑໙໗໑ ວ່າດ້ວຍ ລະບຽບການຈັດຕັ້ງ ຄະນະບໍລິຫານອາຊບັນດິດສະພາ
ລາວ ມີກຳນົດສອງປີ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໑໐ ລົງວັນທີ ໒໗ ມະກະອາ
໑໙໔໙ ກ່ຽວກັບ ຫລັກການຂຽນທາງອາຊການ ຕາມແມ່ອັກຂຣະລາວ;

ເຫັນຕາມ ດໍາຣັດອັດຕະໂນມິຕີເລກທີ ໑໔໘/ສສ ລົງວັນທີ ໑໔ ກຸມພາ
໑໙໗໒ ວ່າດ້ວຍ ອັກຂຣະວິທີ;

ເຫັນຕາມ ດໍາຣັດ ອັດຕະໂນມິຕີເລກທີ ໒໑໓/ສສ ລົງວັນທີ ໗ ມີນາ
໑໙໗໓ ວ່າດ້ວຍ ໄວບາກອບລາວພາກທີ ໒ (ວະຈິວິພາກ)

ເຫັນຕາມ ຈົດໝາຍບັນທຶກ ເລກທີ ໑໐໗/ຮ.ບ.ສ. ລົງວັນທີ
໑໐/໓/໑໙໗໓ ວ່າດ້ວຍ ການປະຊຸມສະມັດຊາ ຂອງອາຊບັນດິດສະພາທີ່
ໄດ້ດົກລົງຮັບຮອງເອົາ ໄວບາກອບລາວພາກ ໓ (ວາກບະສັມພັນ) ນີ້;

ຕາມ ຄໍາສະເໜີຂອງ ທ່ານປະທານ ອາຊບັນດິດສະພາລາວ:

ຈຶ່ງດໍາຣັດວ່າ :

ມາດຕາ ໑.- ໄວບາກອບລາວພາກທີ ໓ (ວາກບະສັມພັນ) ຊຶ່ງ
ໄດ້ຄັດລຶດດໍາຣັດນີ້ ໄດ້ຮຽບຮຽງຂຶ້ນໂດຍອາຊບັນດິດສະພາລາວ;

ລະບຽບທີ່ວ່າດ້ວຍຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງຄໍາເວົ້າ ແລະ ການຍຸກ

ຫລືການຕໍ່ຄຳເວົ້າເປັນປະໂຫຍດດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນໄວຍາກອນສະບັບນີ້ ໃຫ້ເປັນລະ
ບຽບໄດ້ໂດຍທົ່ວໄປ.

ມາດຕາ ໒.- ອະທິບໍດີ ປະຈຳກະຊວງສຶກສາທິການ ສິລປາກອນ
ກິລາບຸວະຊົນ ແລະ ເລຂາ ປະຈຳຮາຊບັນດິດສະພາ ເປັນຜູ້ປະຕິບັດຄຳຮັດ
ສະບັບນີ້ ດາມຫນ້າທີ່ຂອງໃບສາວ ນັບແຕ່ວັນອອກດຳຮັດນີ້ເປັນຕົ້ນໄປ

ວຽງຈັນ, ວັນທີ ໔ ເມສາ ໑໙໗໔
ຮອງນາຍົກຮັຖມົນຕີ ຮັຖມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ
ສິລປາກອນ ກິລາແລະບຸວະຊົນ

ເຊັນ :

ພະຍາ ໄຊບະເພັດຈຳພອນ
(ເຫລື່ອນ ອິນສິຊຽງໃຫມ່)

ຄຳນຳຂອງຣາຊບັນດິດສະພາ

ໄວຍາກອນລາວ ມີ ໔ ພາກ ຄື: ອັກຂຣະວິທີ, ວະຈິວິພາກ ວາກບະສັມພັນ ແລະ ສັນທະລັກສະນະ. ໄວຍາກອນລາວ ພາກທີ ໑ (ອັກຂຣະວິທີ) ແລະ ພາກທີ ໒ (ວະຈິວິພາກ) ເຊິ່ງຮັບຮອງຈາກຣາຊບັນດິດສະພາລາວ ໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ແລ້ວ ໂດຍດຳຣັດຣັດຖົມນິຕິກະຊວງສຶກສາທິການເລກທີ ໑໔໘/ສສ ລົງວັນທີ ໑໔/໒/໗໕ ແລະ ໒໑໓/ສສ ລົງວັນທີ ໗/໓/໗໓. ໄວຍາກອນລາວພາກທີ ໓ ນີ້ ກ່າວເຖິງຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງຄຳເວົ້າ ແລະ ການບຸກ ຫລື ການດຳເນີນເວົ້າເຂົ້າເປັນປໂຍກ ໃຫ້ໄດ້ຄວາມ.

ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງຄຳເວົ້າຕ່າງໆ ກໍຄື ການດຳເນີນເວົ້າເຂົ້າເປັນປໂຍກເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄວາມ ກົດີ ບໍ່ແມ່ນຂອງໂຫມ່ ເປັນສິ່ງທີ່ມີນາພ້ອມກັນກັບການກຳເນີດຂອງພາສາ

ສະນັ້ນ ຈິ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຫາຈຳແນກແບກຄຳເວົ້າ ອອກເປັນປະເພດຄົ້ນຫາຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງຄຳ ແລະ ຄົ້ນຫາ ວິທີການດຳເນີນເວົ້າເຂົ້າເປັນປໂຍກດັ່ງກ່າວນັ້ນ ມາຮຽບຮຽງໄວ້ໃຫ້ເປັນຫລັກໃນການໃຊ້ພາສາລາວ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມຕໍ່ໄປ.

ໄວຍາກອນລາວ ພາກທີ ໓ (ວາກບະສັມພັນ) ນີ້ ຣາຊບັນດິດສະພາໄດ້ແຕ່ງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຕົກລົງຮັບຮອງເອົາໃນກອງປະຊຸມສະມັດຊາ ຄັ້ງທີ ໑ ສົກ ກ.ສ. ໑໙໗໔ ຕາມຈົດໝາຍບັນທຶກ ເລກທີ ໑໐໗/ອ.ບ.ສ ລົງວັນທີ ໑໐/໓/໗໓ ແລະ ປະກາດໃຊ້ໂດຍດຳຣັດຣັດຖົມນິຕິກະຊວງສຶກສາທິການເລກທີ ໒໙໔ ລົງວັນທີ ໔ ເມສາ ໑໙໗໔

ຣາຊບັນດິດສະພາ

ພ.ສ. ໒໕໑໓

ວາກບະສັມພັນ

ຄຳອະທິບາຍເບື້ອງຕົ້ນ

ວາກບະສັມພັນ ເປັນສັບມາຈາກພາສາບາລີ ແປວ່າ ຄວາມກ່ຽວ
ພັນຂອງຄຳເວົ້າ ອະທິບາຍວ່າ ຄຳເວົ້າທີ່ແຈກອອກເປັນປະເພດຕ່າງໆ
ດັ່ງກ່າວມາແລ້ວ ໃນວະຈິວິພາກນັ້ນ ເມື່ອເວົ້າຕິດຕໍ່ກັນໃຫ້ໄດ້ຄວາມຕອນ
ນຶ່ງໆທີ່ຮຽກວ່າປໂຍກນັ້ນ ບ່ອນນີ້ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັນ ດັ່ງເວົ້າວ່າ "ມ້າຂຽວ
ຂອງທິດແດງແລ່ນຫັນດີ". ໃນປໂຍກນີ້ ເມື່ອກະຈາຍອອກເປັນຄຳ ໆ ຕາມ
ປະເພດຂອງໃຜມັນດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນວະຈິວິພາກນັ້ນ ຈະເຫັນໄດ້ດັ່ງນີ້ :

ມ້າ	ເປັນຄຳ	ສາມັນບະນາມ
ຂຽວ	"	ຄຳຄຸນສັບ
ຂອງ	"	ບພບົດ
ທິດແດງ	"	ວິສາມັນບະນາມ
ແລ່ນ	"	ກິຣິບາ
ຫັນດີ	"	ກິຣິບາວິເສດ

ຄຳປະເພດຕ່າງໆໃນປໂຍກທີ່ກ່າວມານີ້ ບ່ອນນີ້ຄວາມກ່ຽວຂ້ອງ
ກັນດັ່ງນີ້ :

ຄຳ ມ້າ

ເປັນປະທານ ຄືເປັນເຈົ້າຂອງປະໂຫກ
ແລະເປັນເຈົ້າຂອງກຸກິຣິບາ ແລ່ນ.

" ຂຽວ

ເປັນຄຳຄຸນສັບສະແດງສີຂອງມ້າ

" ຂອງທິດແດງ

ເປັນສາມິບຸພບົດວະລີ ສະແດງ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງມ້າ

" ແລ່ນ

ເປັນກິຣິບາຂອງມ້າ ເຊິ່ງເປັນກິຣິບາ
ຂອງປະໂຫກ

" ຫັນດີ

ເປັນຄຳກິຣິບາວິເສດວະລີ ສະແດງ
ອາການແລ່ນຂອງມ້າ

ການຮຽນ ວາກບະສັມພັນນີ້ ແມ່ນຮຽນເພື່ອໃຫ້ຮູ້ຈັກຄວາມກ່ຽວ
ພັນຂອງຄຳເວົ້າປະເພດວ່າງ ໆ ທີ່ປະກອບເຂົ້າເປັນປະໂຫກ ແລະ ຮູ້ຈັກ
ກະຈາຍປະໂຫກຄຳເວົ້າວ່າງໆ ອອກເປັນຄຳໆໄດ້. ຕາມລັກສະນະພາສາລາວທີ່
ເວົ້າຈາກັນນັ້ນ ຊັ້ນດົນ ເວົ້າເປັນຄຳໆ ຫລື ກ່າວເທື່ອລະຄຳ ດັ່ງພາສາເດັກທີ່
ຮຽນເວົ້າໃໝ່ ຊັ້ນນີ້ຮຽນວ່າ ກ່າວເປັນຖ້ອຍຄຳ ດັ່ງເວົ້າວ່າ ພໍ່,ແມ່,ກິນ,ນ້ຳ,
ໄປ,ນອນ,ດີ ເປັນລື້ນ. ຊັ້ນທີ່ສອງ ເວົ້າລິດຕໍ່ກັນໄດ້ຫລາຍຄຳ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນ
ໄດ້ຄວາມຄົບຖ້ວນ ຊັ້ນນີ້ຮຽນວ່າ ກ່າວເປັນວະລີ ຄື ເປັນຫມວດຄຳເວົ້າຍັງ
ບໍ່ເປັນປະໂຫກ ດັ່ງເວົ້າວ່າ "ຄວາບລ່ອນ", ຄວາບລ່ອນທິດສີ, ສາວດີບ້ານ
ທົ່ງ, ນອນຊັນຂາ, ຮັບບານພຣະອາຊອນາຈັກລາວ, ເປັນລື້ນ. ຖ້ອຍຄຳ
ຫລາຍຄຳທີ່ເວົ້າລິດຕໍ່ກັນການທີ່ຂີດຫມາຍກ້ອງໄວ້ນີ້ ຮຽນວ່າ ວະລີ ຍັງບໍ່
ແມ່ນປະໂຫກ. ຊັ້ນທີ່ສາມ ເວົ້າລິດຕໍ່ກັນຫລາຍຄຳແລະໄດ້ໃຈຄວາມຄົບຖ້ວນ

ການຄວາມປະສົງຂອງຜູ້ເວົ້າ ແລະ ຜູ້ຟັງກໍເຂົ້າໃຈໄດ້ຄັກແນ່ ຊື່ນນີ້ຮຽກວ່າ
ກ່າວເບັ້ມປາຍກ ດັ່ງເວົ້າວ່າ ຄວາບດຳກິນຫຍ້າ, ຄວາບດ່ອນຂອງທິດສີ
ດາບແລ້ວ, ສາວດີບ້ານທົ່ງໄປສວນ, ທ້າວສອນບອນຊຸ້ນຂາ, ປາເລີນໃຫຍ່
ໄລ່ກິນປານ້ອຍ

ຖ້ອຍຄຳທີ່ເວົ້າດີດດ່ຽວ ແລະໄດ້ໃຈຄວາມຄົບຖ້ວນດັ່ງກ່າວນານີ້
ຮຽກວ່າ ປາຍກ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ຮູ້ຈັກ ຄຸ້ຍຄຳ, ວະລີ ແລະ
ປາຍກ

ບົດທີ ໑

ຖ້ອຍຄຳ ແລະ ຫມວດຄຳເວົ້າ

໑. ຖ້ອຍຄຳ

ຖ້ອຍຄຳ ຫມາບເອົາຄຳເວົ້າຄຳນຶ່ງທີ່ເວົ້າອອກມາໄດ້ຄວາມຢ່າງ
ນຶ່ງ ຈະເປັນຄຳ ມີພບາງດຽວ ຫລື ຫລາຍພບາງກໍຕາມ ດັ່ງກ່າວມາແລ້ວ
ໃນວະຈິວິພາກ.

໒. ວະລີ "ຫມວດຄຳເວົ້າ"

ຄຳເວົ້າຕ່າງໆ ທີ່ແຈກອອກເປັນ ຫຼ ປະເພດ ດັ່ງກ່າວມາແລ້ວ
ໃນວະຈິວິພາກນັ້ນ ຖ້າເວົ້າ ຫລື ຂຽນເທື່ອລະຄຳ ແລະຄຳນັ້ນຈະມີຈັກພບາງກໍ
ຕາມແຕ່ ຄົງມີຄວາມຫມາຍຢ່າງດຽວ ຮຽກວ່າ ຖ້ອຍຄຳ ຫລື ຄຳເວົ້າດັ່ງໃດ
ຢ່າງວ່າ ຄົນ, ມະນຸດ, ປະເທດ, ອັດຕະໂນ, ວິທະຍາສາດ ເຫລົ່ານີ້ ຈັດເປັນຄຳ
ເວົ້າຄຳນຶ່ງໆທ່ຽວ ສ່ວນ ວະລີ ນັ້ນ ຫມາບເອົາຫມວດຄຳເວົ້າທີ່ຢູ່ລຶດກໍ່ກັນ
ດັ່ງແຕ່ ໒ ຄຳຂຶ້ນໄປ ເຊິ່ງແຕ່ລະຄຳກໍມີຄວາມຫມາຍ ຫລື ໃຈຄວາມເປັນຄົນ
ລະຢ່າງ ແຕ່ຫາກມີໃຈຄວາມບັງບໍ່ເຕັມເປັນປໂຍກ ດັ່ງເວົ້າວ່າ "ແມ່ນ້ຳ
ຂອງ ເມືອງວຽງຈັນໃຫຍ່ ໃຮງຮຽນງາມ ຄົນໃນເມືອງ" ດັ່ງນີ້ ຮຽກວ່າ
ວະລີ ເພາະເປັນຫມວດຄຳເວົ້າຫມວດນຶ່ງໆທີ່ບັງບໍ່ເຕັມເປັນປໂຍກ.

ວະລີ ນັ້ນແຈກອອກເປັນ ໘ ປະເພດ ດາມຈຳນວນປະເພດຂອງ
ຄຳເວົ້າທີ່ກ່າວແລ້ວໃນວະຈິວິພາກ ຄື ເປັນ ບາມວະລີ, ສັພບາມວະລີ,
ກິຣິບາວະລີ, ຄຸນສັບວະລີ, ກິຣິບາວິເສດວະລີ, ບຸພບິດວະລີ, ສັນທາບວະລີ
ອຸທາບວະລີ. ຊື່ຂອງວະລີຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານີ້ ກຳນົດເອົາດາມຄຳທີ່ຢູ່ຫນ້າ
ຄື ຖ້າຄຳຢູ່ຫນ້າເປັນຄຳນາມ ກໍຮຽກວ່າ ບາມວະລີ ຖ້າຄຳກິຣິບາຢູ່ຫນ້າ
ກໍຮຽກວ່າ ກິຣິບາວະລີ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

໒.໑- ມາມວະລີ ຫມາຍເອົາຫມວດຄຳເວົ້າທີ່ມີຄຳນາມຢູ່
ຫນ້າ ສ່ວນຄຳທີ່ຢູ່ຂ້າງຫລັງ ຈະເປັນຄຳປະເພດໃດກໍດາມ ໃດຢ່າງດັ່ງນີ້:
ບົກເຂົາຕູ້, ບົກເຂກເຕົ້າ, ເມືອງຫລວງພຣະບາງ, ບາງສາວຈັນດີ, ເຮືອນ
ສາມຫລັງ, ເຮືອບິນລຳທີ່ແປດ, ຊາວເມືອງຊຸງຂວາງ, ຄວາມບ້ຳດັນຫາ,
ບູຮັດຄວາມດີ, ເສືອໂຄ່ງໃຫຍ່ ຯລຯ

໒.໒- ສັພມາມວະລີ ແມ່ນຫມວດຄຳທີ່ມີຄຳສັພນາມຢູ່ຫນ້າ
ແຕ່ວ່າຫມວດຄຳເວົ້າທີ່ມີຄຳສັພນາມຢູ່ຫນ້ານີ້ ບໍ່ສູ້ມີຫລາຍ ມີແຕ່ເລັກ
ນ້ອຍດັ່ງນີ້ :

໑ - ບຸຣຸດທີ ໑ : ຂ້າພະເຈົ້າ, ຂ້າບາດ, ຂ້າພຣະບາດ, ຂ້ານ້ອຍ,
ຂ້ອຍເອງ, ຂ້ອຍດອກ.

໒ - ບຸຣຸດທີ ໒ : ພຣະອົງ, ຝ່າພຣະບາດ, ບາພໍ່, ຫມ່ອມ
ບາງ.

໒.໓ - ກິຣິຍາວະລີ ແມ່ນຫມວດຄຳທີ່ມີກິຣິຍາຢູ່ຫນ້າ ມີ
ລັກສະນະດັ່ງນີ້ :

ກ - ຫມວດທີ່ໃຊ້ກິຣິຍານຸເຄາະປະກອບ ດັ່ງ : ຄົງໄດ້, ດ້ອງໄປ,
ຈົງກິນ, ນອນສາ, ໄປເທາະ, ກຳລັງນອນຢູ່, ໄດ້ແລ້ວ, ຄົງໄດ້ແລ້ວ, ຖືກ
ແລ້ວ, ຖືກດີ ຯລຯ

ຂ - ຫມວດໃຊ້ຄຳກິຣິຍາຕິດຕໍ່ກັນ ດັ່ງ : ທ້າວດີ ນັ່ງກິນ (ເຂົ້າ)
ນາງສີ ໄປນອນຢູ່ (ໃນເຮືອນ) ທ້າວດຳ ນອນອ່ານ (ຫນັງສື) ນາງຄຳ
ທ່ຽວແລ່ນຫລິ້ນ. ຫມວດຄຳທີ່ມີເສັ້ນຂີດຢູ່ກ້ອງນີ້ ຮຽກວ່າ ກິຣິຍາວະລີ

ຄ - ຫມວດໃຊ້ຄຳປະສົມນຳຫລັງ ດັ່ງ : ເຖິງແກ່ກັນ ສັ່ງ
ພຣະຊົນ, ເຖິງ ແກ່ມະຣະນະພາບ ຯລຯ

ງ - ຫມວດຄຳກິຣິຍາສະພາວະມາລາ ດັ່ງ : ເຮັດວຽກຫນັກ
ບໍ່ດີ, ເຂົາ ແປ້ນຄັນຕາລະບັດໃຫ້ເພີ່ນ ຯລຯ

໒.໔ - ຄຸນສັບວະລີ ແລະ ກິຣິຍາວິເສດວະລີ ແມ່ນຫມວດຄຳ
ທີ່ມີຄຳຄຸນສັບແລະຄຳກິຣິຍາວິເສດຢູ່ຫນ້າ ມີລັກສະນະດັ່ງນີ້ :

ກ - ຫມວດປະກອບຄຳນາມດັ່ງ : ສາວງາມ ເຫລືອລົ້ນພັນປະ
ມານ ຄົນ ດາບອດທັງສອງຂ້າງ (ບໍ່ເຫັນຮຸ່ງ)

ຂ - ຫມວດປະກອບກິຣິຍາ : ກິນເຂົ້າ ໄດ້ຫລາຍເຫລືອມາກ
ປາກ ແຮງພັນເພີ່ນທັງຫລາຍ ຯລຯ

ຫມວດຄຳທີ່ມີເສັ້ນຂີດກ້ອງນີ້ຮຽກວ່າ ຄຸນສັບວະລີ ແລະກິຣິຍາວິ
ເສດວະລີ

໒.໕ - ບຸພບົດວະລີ ແມ່ນຫມວດຄຳທີ່ມີຄຳບຸພບົດຢູ່ຫນ້າມີ
ຢູ່ ໓ ຢ່າງ ຄື ບຸພບົດຢູ່ຫນ້າຄຳນາມ, ຢູ່ຫນ້າຄຳສັພນາມ ແລະຢູ່
ຫນ້າ ຄຳກິຣິຍາສະພາວະມາລາ ດັ່ງນີ້ :

ກ - ຢູ່ຫນ້ານາມ : ຂ້າແຕ່ສະມາຊິກທັງຫລາຍ, ດູຣາ ສັບ
ປຸຣິສະທັງຫລາຍ, ໄປເຖິງບ້ານ, ນອນໃນເຮືອນ, ໄປດ້ວຍອົດ ຯລຯ

ຂ - ຢູ່ຫນ້າສັພນາມ : ຂ້າແຕ່ທ່ານທັງຫລາຍ ດູຣາທ່ານທັງ
ຫລາຍ ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ຂອງເພິ່ນ ຯລຯ

ຄ - ຢູ່ຫນ້າຄຳກິຣິຍາສະພາວະມາລາ . ເພື່ອເບິ່ງເຫລັ້ນ
ສຳລັບແທ້ໄດ້ງ່າຍ ໆ ຯລຯ

໒.໖ - ສັນທານວະລີ ແມ່ນຫມວດຄຳທີ່ມີຄຳສັນທານຢູ່ຫນ້າ
ຄວາມຈິງຄຳສັນທານນີ້ມີຫນ້າທີ່ໃຊ້ຕໍ່ຄຳກັບຄຳ, ວະລີ ກັບ ວະລີ ຫລື
ປໂຍກ ກັບ ປໂຍກ ໃຫ້ກ່ຽວເນືອງກັນດັ່ງນີ້ :

ຕໍ່ຄຳກັບຄຳ : ຄວາບຄຳ ກັບ ຄວາບດ່ອນ, ດົນໄມ້ໄຫຍ່ ແລະ ພູ
ເຂົາຫລວງ ຯລຯ

ຕໍ່ປໂຍກກັບປໂຍກ : ທ້າວສອນຮຽນຫນັງສືດີ ສ່ວນ ທ້າວມີ
ຮຽນບໍ່ດີ ແຕ່ ສັນທານວະລີ ໃນທີ່ນີ້ ຫມາຍເອົາຈຳເພາະ ຄຳສັນທານ
ດ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ເວົ້າຕິດຕໍ່ກັນຈຳເພາະແຕ່ຄຳສັນທານ ດັ່ງໃດຢ່າງວ່າ " ເຖິງ
ຈັ່ງໃດກໍ່ດາມ, ແຕ່ເຖິງດັ່ງນັ້ນກໍ່ຊ່າງ, ຫລື ຈັ່ງໃດກໍ່ດີ " ແບ່ນດັ່ງ

໒.໗ - ອຸທານວະລີ ຫມາຍເອົາຫມວດຄຳອຸທານຢູ່ຫນ້າ ດັ່ງ

ເວົ້າວ່າ ໂອນ໌! ນ້ອງເອີບ, ປາດໂທປາດທາຍກູດາະຫ່ານ, ອົມພຸດໂທ
ນະໂມເປັນເຄົ້າ, ອະນິຈາໂອນ໌ສັງເວດ ດັ່ງນີ້ເປັນດັບ.

ວະລີທັງ ໒ ຈຳພວກດັ່ງກ່າວມານີ້ ມີຫນ້າທີ່ໃຊ້ດັ່ງດຽວກັນກັບ
ຄຳວ່າງໆ ທີ່ກ່າວໄວ້ໃນວະຈິວິພາກ ຄືໃຊ້ເປັນປະທານຂອງປໂບກ ເປັນ
ບົດກັນ ເປັນບົດກິຣິບາ ຫລື ບົດວິເສດວ່າງໆ ໄດ້ດັ່ງດຽວກັບຖ້ອຍຄຳ ໃດ
ຢ່າງດັ່ງນີ້:

ກ. ຄຳ: ນົກ ກິນ ເຫຍື້ອ

ນົກ	ເປັນ	ຄຳນາມ	ປະທານຂອງປໂບກ,
ກິນ,	"	ຄຳກິຣິບາ	ເປັນກິຣິບາຂອງປໂບກ
ເຫຍື້ອ,	"	ຄຳນາມ	ເປັນກັນໃນປໂບກ

ຂ. ວະລີ: ທ້າວສວນ ເມື່ອບຫລາຍ ນັ່ງອ່ານ ປຶ້ມຄຳສອນ

ທ້າວສວນ	ເປັນ	ນາມວະລີ	ບົດປະທານຂອງປໂບກ
ເມື່ອບຫລາຍ	ເປັນ	ວິເສດວະລີ	ບົດປະກອບປະທານ ຄື ທ້າວສວນ
ນັ່ງອ່ານ	ເປັນ	ກິຣິບາວະລີ	ບົດກິຣິບາຂອງປໂບກ
ປຶ້ມຄຳສອນ	ເປັນ	ນາມວະລີ	ບົດກັນໃນປໂບກ

ເພາະສະນັ້ນ ເວລາບອກສັມພັນຈິງດ້ອງບອກຢ່າງດຽວກັນ
ກັບຖ້ອຍຄຳ ແລ້ວຖ້າເປັນວະລີກໍໃຫ້ບອກວ່າເປັນວະລີນັ້ນໆ ດັ່ງໃດຢ່າງກ່າວ
ມາແລ້ວ.

ບົດທີ ໒

ປໂຍກ

ຄຳເວົ້າທັງຫລາຍ ທີ່ກ່າວເປັນຄຳໆດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນວະຈິວິພາກ
ນັ້ນກໍດີ ກ່າວເປັນວະລີ ຄືເປັນຫມວດດັ່ງກ່າວມາແລ້ວໃນບົດທີ ໑ ນີ້ກໍດີ
ບັງບໍ່ໄດ້ຖ້ອຍຄວາມເຕັມບໍຣິບູນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄວາມເຕັມບໍຣິບູນດີ ດ້ອງເອົາຄຳ
ຫລື ວະລີຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ ມາປະກອບກັນເວົ້າໃຫ້ໄດ້ຄວາມ ຖ້ອຍຄຳທີ່ເວົ້າ
ໄດ້ຄວາມເຕັມແຕ່ລະຢ່າງນີ້ແຫລະ ຮຽກວ່າ ປໂຍກ. ໃນປໂຍກຄຳເວົ້າປໂຍກ
ນຶ່ງໆ ຢ່າງຫນ້ອຍດ້ອງມີ ຄຳມາມ ແລະ ຄຳກິຣິຍາປະກອບກັນເປັນສ່ວນ
ສຳຄັນ ຖ້າມີແຕ່ ຖ້ອຍຄຳ ຫລື ວະລີ ຫມວດໃດຫມວດນຶ່ງ ເຖິງແມ່ນວ່າ
ຈະຕິດຕໍ່ກັນຫລາຍຄຳປານໃດກໍຕາມ ກໍບັງນັບເປັນປໂຍກບໍ່ໄດ້; ໂຕຢ່າງຈະ
ເວົ້າວ່າ "ທ້າວມີສມຽນ ໂຮງການແຂວງວຽງຈັນ" ດັ່ງນີ້ ບັງນັບເປັນປໂຍກ
ບໍ່ໄດ້ ເປັນໄດ້ແຕ່ນາມວະລີ ຄືຫມວດຄຳທີ່ມີນາມຂຶ້ນຫນ້າທໍ່ນັ້ນ ເພາະບັງບໍ່
ມີຄຳກິຣິຍາປະກອບ ເມື່ອເວົ້າວ່າ "ທ້າວມີ ເປັນສມຽນຢູ່ໂຮງການແຂວງ
ວຽງຈັນ ຫລືວ່າ ທ້າວມີສມຽນໂຮງການແຂວງວຽງຈັນ ເປັນຄົນດີ ຫລື
ວ່າ ທ້າວມີສມຽນໂຮງການແຂວງວຽງຈັນ ຂຽນຫນັງສືງານ" ດັ່ງນີ້ ຈຶ່ງນັບ
ວ່າເປັນປໂຍກໄດ້ ເພາະມີຄຳກິຣິຍາ "ເປັນ, ຂຽນ" ປະກອບຢູ່ນຳ

ປໂຍກຄຳເວົ້າໃນພາສາລາວນີ້ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ ໕ ຢ່າງ ຕາມ
ຫລັກໄວບາກອນແຫ່ງພາສາບາລີ ແລະເປັນອະນຸປໂຍກຕ່າງໆ ຕາມຫລັກ
ໄວບາກອນສມັບປັດຈຸບັນ.

ຫນວດທີ ໑.-ປໂຍກຕ່າງໆ ໃນພາສາບາລີ

ຕອນທີ ໑ - ບົດປະຫາມ

໑ - ປໂຍກກັດຕາ

ຄຳ "ກັດຕາ" ມາຈາກພາສາບາລີວ່າ "ກັດຕ" ແປວ່າ ຜູ້ເຮັດ. ໃນທີ່ນີ້ ເອົາມາໃຊ້ເປັນຊື່ຂອງປໂຍກຄຳເວົ້າ ທີ່ກ່າວເຖິງຜູ້ເຮັດເອງຂຶ້ນເປັນບົດປະທານຂອງປໂຍກ ຮຽກວ່າ ປໂຍກກັດຕາ ອະທິບາຍວ່າ ຄຳເວົ້າປໂຍກໃດ ກ່າວເຖິງຜູ້ເຮັດເອງ ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງແຫ່ງກິອິບາຂຶ້ນເປັນບົດປະທານ ຄື ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນ ປໂຍກນັ້ນ ຮຽກວ່າ ປໂຍກກັດຕາ ໂດຍ່າງດັງຕໍ່ໄປນີ້: ຄວາບ ກິນຫຍ້າ; ທ້າວສາ ໄປໂຮງຮຽນ; ຄຣູ ຫນັງສື; ອັຖບານ ທຳການບໍລິຫານປະເທດ; ກະຊວງສຶກສາ ຈັດຕັ້ງຫລັກສູດຂອງໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາໃຫມ່.

ຄຳນາມທີ່ມີເສັ້ນຢູ່ກ້ອງໃນປໂຍກເຫລົ່ານີ້ ເປັນເຈົ້າຂອງກິອິບາເອງ ແລະ ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນ ຈຶ່ງເປັນບົດປະທານຂອງປໂຍກ ຄື :

ຄວາບ	ເປັນເຈົ້າຂອງຄຳກິອິບາ	ກິນ
ທ້າວສາ	" "	ໄປ
ຄຣູ	" "	ຂຽນ
ອັຖບານ	" "	ທຳການບໍລິຫານ
ກະຊວງສຶກສາ	" "	ຈັດຕັ້ງ

ສ່ວນຄຳວ່າ "ຫຍ້າ, ໂຮງຮຽນ, ຫນັງສື, ປະເທດ, ຫລັກສູດ

ຂອງໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາໃຫມ່" ທີ່ປູ່ຂ້າງຫລັງ ຄຳກິຣິບາ "ກິນ, ໄປ, ຂຽນ, ທຳການບໍ່ອີຫານ, ຈັດຕັ້ງ" ນັ້ນ ເປັນບົດກັນ.

ຄຳທີ່ໃຊ້ເປັນບົດປະທານ ຂອງປະໂຫກກັດດານີ້ ແມ່ນຄຳໃຊ້ເປັນກັດ ດູກາອິກທັງມວນ ດັ່ງກ່າວແລ້ວ ໃນວະຈິວິພາກ ໂຮມທັງຄຳທີ່ ເປັນນາມວະ ລີ, ສັພນາມວະລີ ແລະ ກິຣິບາສະພາວະມາລາ ກໍໃຊ້ເປັນບົດປະທານໄດ້ ດັ່ງດຽວກັນ ໂດຍຢ່າງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

ນາມວະລີ : ນາບຄຣູບຸນມາ ຫມວດໂຮງຮຽນເຈົ້າອະນຸ ສອນ
ຫນັງສືດີ.

ຄຳວ່າ "ນາບຄຣູບຸນມາ ຫມວດໂຮງຮຽນເຈົ້າອະນຸ" ເປັນ ນາມ ວະລີ ໃຊ້ເປັນບົດປະທານຂອງປະໂຫກ. ຄຳວ່າ "ສອນ" ເປັນ ກິຣິບາ ຂອງ "ນາບຄຣູບຸນມາ ຫມວດໂຮງຮຽນເຈົ້າອະນຸ" ຫນັງສື ເປັນ ບົດກັນ ຖືກນາບ ຄຣູບຸນມາ.... ສອນ

ສັພນາມວະລີ : ຂ້າພອະບາດເຈົ້າ ຄະນິງຮ້ອນຮຸ່ການ.

ຄຳວ່າ "ຂ້າພອະບາດເຈົ້າ" ເປັນສັພນາມວະລີ ໃຊ້ເປັນບົດປະ ທານຂອງປະໂຫກ, ຄຳວ່າ "ຄະນິງ" ເປັນ ກິຣິບາ ຂອງຂ້າພອະ ບາດ ຄຳວ່າ "ຮ້ອນຮຸ່ການ" ເປັນ ຄຳວິເສດວະລີ ປະກອບ ກິຣິບາ ຄະນິງ

ກິຣິບາສະພາວະມາລາ : ນອນຫລາບ ເປັນໄຂ້.

ຄຳວ່າ "ນອນຫລາບ" ເປັນ ກິຣິບາສະພາວະມາລາ ໃຊ້ເປັນບົດ ປະທານຂອງປະໂຫກເປັນໄຂ້. ຄຳວ່າ "ເປັນ" ເປັນ ກິຣິບາ ຂອງຄຳວ່າ ນອນຫລາບ; ຄຳວ່າ "ໄຂ້" ເປັນ ວິກະຕິກາອິກ ປະກອບກິຣິບາ ເປັນ.

ປາຍກເທຕຸກັດຕາ ຫມາບເອົາປາຍກຄຳວ່າທີ່ກ່າວເຖິງ ຜູ້ໄຊ້
ໃຫ້ທຳ ຂຶ້ນເປັນບົດປະທານຂອງປາຍກ ຄື ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນ ສ່ວນການທຳນັ້ນ
ບໍ່ແມ່ນກິລິຍາຂອງຜູ້ໄຊ້ ແມ່ນ ກິລິຍາຂອງຜູ້ຖືກໃຊ້ຕ່າງຫາກ ແຕ່ຜູ້ຖືກໃຊ້
ບໍ່ໄດ້ເປັນບົດປະທານ ໃດຢ່າງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

ຄຣຸ ໃຫ້ລຸກສິດຮຽນຫນັງສື, ອັດຖບານພຣະອຳຊອນາຈັກລາວ ໃຫ້
ປະຊາຊົນພົບເມືອງເຮັດວຽກຢ່າງຂັບຂັນແຂງ, ຫົວຫນ້າຫມວດໂຮງຮຽນ
ທາດຫລວງ ໃຫ້ນັກຮຽນຄຳນັບທຸກໃນດອນເຊົ້າ.

ຄຳວ່າ ຄຣຸ ກໍດີ ອັດຖບານພຣະອຳຊອນາຈັກລາວ ກໍດີ ຫົວ
ຫນ້າຫມວດໂຮງຮຽນທາດຫລວງ ກໍດີ ເປັນ ບົດປະທານຂອງປາຍກ ເພາະ
ເປັນຜູ້ໄຊ້. ສ່ວນຄຳວ່າ ລຸກສິດ ກໍດີ, ປະຊາຊົນພົບເມືອງ, ກໍດີ, ນັກຮຽນ ກໍ
ດີ, ເປັນ ຜູ້ຖືກໃຊ້ໃຫ້ທຳ ເປັນ ເຈົ້າຂອງກິລິຍາ "ຮຽນ, ເຮັດ, ຄຳນັບ" ແຕ່
ຫາກ ບໍ່ໄດ້ເປັນບົດປະທານ ເພາະເປັນຜູ້ຖືກໃຊ້ ບໍ່ໄດ້ ຮຽນ, ເຮັດ, ຄຳນັບ
ເອງ ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ຖືກໃຊ້ ຄື ລຸກສິດ, ປະຊາຊົນພົບເມືອງ, ແລະ ນັກຮຽນ ນີ້ ນັບ
ເປັນ ກາຣິວກັນ ຄືບົດກັນທີ່ໃຊ້ໃຫ້ທຳ, ສ່ວນຄຳວ່າ ຫນັງສື ກໍດີ, ວຽກ ກໍດີ
ແລະ ທຸກ ກໍດີ ເປັນ ບົດກັນປະກອບຄຳກິລິຍາ "ຮຽນ, ເຮັດ, ຄຳນັບ" ຄຳ
ວ່າ "ຢ່າງຂັບຂັນແຂງ" ເປັນ ບົດວິເສດປະກອບວຽກ. ຄຳ "ໃນດອນ
ເຊົ້າ" ເປັນ ອະທິກອນບຸນບົດວະລີ ປະກອບກັບ ທຸກ.

ໝາຍເຫດ : ໃນປະໂຫກເຫດຖັດຕານີ້ ສ່ວນຫລາຍດ້ອງມີຄຳກິຣິຍານເຄາະ
"ໄຫ້" ຫລື ຄຳກິຣິຍານເຄາະທີ່ເປັນໄປໃນຄວາມບັງຄັບ ດັ່ງ "ບອກ" ສັງ"
ປະກອບຢູ່ນຳຄຳນາມທີ່ເປັນເຫດຖັດຕາອີກ ເຊິ່ງໃຊ້ເປັນບົດປະທານນັ້ນສເນີ
ໂດຍຢ່າງ :

"ແມ່ໄຫ້ລູກຄົນນົມ, ຄຣູບອກນັກຮຽນຂຽນຫນັງສື, ຣັຖບານສັງໄຫ້
ປະຊາຊົນດັ່ງຢູ່ໃນຄວາມສງົບ" ເປັນຕົ້ນ.

໓ - ປໂຍກກັນ

ປໂຍກກັນ ໝາຍເອົາປໂຍກຄຳເວົ້າທີ່ກ່າວເຖິງບົດກັນ ຫລື ໂດ
ກັນ ຄື ຜູ້ທີ່ຖືກທຳຂຶ້ນເປັນປະທານຂອງປໂຍກ ໂດຍຢ່າງດັ່ງນີ້ :

ນັກຮຽນ ຖືກຄຣູຮ້າບ, ນົກຖືກນາບພານບິງ, ປຶ້ມທີ່ຂ້າພະເຈົ້າ
ອ່ານ, ຣົດຄັນເຈົ້າຂາບ, ຄຳ "ນັກຮຽນ, ນົກ, ປຶ້ມ, ຣົດ" ໃນປໂຍກທີ່ກ່າວ
ນານີ້ເປັນໂດກັນ ແຕ່ເອົາມາໃຊ້ເປັນບົດປະທານຂອງປໂຍກ ຄື ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນ
ດັ່ງນັ້ນ ປໂຍກທີ່ເອົາໂດກັນເປັນບົດປະທານນີ້ ຈຶ່ງຮຽກວ່າປໂຍກກັນ.

໔ - ປໂຍກກາຣິດກັນ

ປໂຍກກາຣິດກັນ ໝາຍເອົາປໂຍກຄຳເວົ້າທີ່ກ່າວເຖິງຜູ້ຖືກໃຊ້
ໄຫ້ທຳ ຄື ໂດ ກາຣິດກັນ ຂຶ້ນເປັນບົດປະທານຂອງປໂຍກ ໂດຍຢ່າງດັ່ງນີ້ :

"ນັກຮຽນ ຖືກຄຣູໄຫ້ຂຽນຫນັງສື ປະຊາຊົນຖືກຣັຖບານໄຫ້ເສັງພາ

ສີ, ນັກໂທດຖືກນາຍຄຸມໃຫ້ຫາບຂອງ. ຄຳວ່າ "ນັກຮຽນ, ປະຊາຊົນ, ນັກໂທດ" ເປັນບົດກາຣິຕກັມ ຄື ກັມທີ່ຖືກໃຊ້ໃຫ້ທຳ ແຕ່ເອົາມາເປັນບົດປະທານຂອງປໂບກ ສ່ວນຄຳວ່າ "ຄຣູ, ຣັຖບານ, ນາຍຄຸມ" ເປັນບົດເຫດຖັດຕາ ຄື ເປັນຜູ້ໃຊ້ ແລະບໍ່ໄດ້ເປັນບົດປະທານ ຄຳວ່າ "ຂຽນ, ເສັງ, ຫາບ" ເປັນກິຣິຍາ ຂອງນັກຮຽນ, ປະຊາຊົນ, ນັກໂທດ ສ່ວນຄຳວ່າ "ຫນັງສື, ພາສີ, ຂອງ" ເປັນບົດກັມຂອງກິຣິຍາ ຂຽນ, ເສັງ, ແລະ ຫາບ.

ໃນປໂບກກາຣິຕກັມນີ້ ມີຄຳກິຣິຍານຸເຄາະ ຖືກ ໃຫ້ ປະກອບຢູ່ນຳເປັນສຳຄັນ.

໕ - ປໂບກກິຣິຍາ ຫລື ປໂບກພາວະ

ປໂບກກິຣິຍາ ຫມາຍເອົາປໂບກຄຳເວົ້າທີ່ໃຊ້ຄຳກິຣິຍາ ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນແທນບົດປະທານ. ຄຳກິຣິຍາທີ່ໃຊ້ໃນປໂບກກິຣິຍານີ້ ມີກຳນົດຈຳເພາະກິຣິຍາທີ່ມີຄວາມຫມາຍວ່າ: ເກີດ, ມີ, ເປັນ, ທ່ນ້ື ໂຕຢ່າງດັງຕໍ່ໄປນີ້ :

ກິຣິຍາ ເກີດ : ເກີດສົງຄາມກາງເມືອງຂຶ້ນໃນປະເທດ.

ກິຣິຍາ ມີ : ມີເງິນປາກໄດ້ ມີໄມ້ເຮັດເຮືອງງານ.

ກິຣິຍາ ເປັນ : ເປັນນາຍໃຫ້ຮັກຫມູ່ ເປັນປູ່ໃຫ້ຮັກຫລານ ເປັນຂຸນກວານໃຫ້ຮັກລູກບ້ານ...

ຕອນທີ ໒-ພາກຂອງປໂບກ

ປໂບກຄຳວ່າ ທີ່ແບ່ງອອກເປັນ ໕ ປໂບກ ນັ້ນ ແຕ່ລະປໂບກ ມີ
ສ່ວນສຳຄັນຢູ່ ໓ ພາກ ຄື ພາກປະທານ, ພາກກິຣິຍາ ແລະ ພາກກັມ.

໑ - ພາກປະທານ

ປະທານ ຫມາຍເອົາຄຳທີ່ເວົ້າຂຶ້ນກ່ອນໃນປໂບກ ສະເໝີ ໃນພາກ
ປະທານນີ້ ຈຶ່ງມີບົດສຳຄັນຢູ່ ໒ ບົດ ຄື :

ບົດປະທານ ແລະ ບົດຊ່ອຍປະທານ.

໑.໑- ບົດປະທານ-ຄຳທີ່ໃຊ້ເປັນປະທານ ຫລື ບົດປະທານນີ້
ຕ້ອງແມ່ນຄຳນາມ, ຄຳສັພນາມ ຫລື ບົດອື່ນໆ ທັງທີ່ເປັນຄຳ ວະລີ
ແລະ ປໂບກ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ກ - ຄຳນາມ - ຄຳນາມທັງຫລາຍ ໃຊ້ເປັນບົດປະທານໄດ້ທຸກ
ປະເພດ ໃດຢ່າງດັ່ງນີ້ :

ສາມັນບະນາມ : ນັກຮຽນ ຂຽນຫນັງສື
ວິສາມັນບະນາມ : ວຽງຈັນ ເປັນນະຄອນຫລວງຂອງ
 ອາຊີອານາຈັກລາວ

ສມຸທະນາມ : ກອງທະຫານ ເດີນສວນສນາມ

ລັກສະນາມ : ຄັນນີ້ (ຣິດຄັນນີ້) ແລ່ນດີ.

ອາກາຣະນາມ : ຄວາມດາຍ ເປັນຂອງທ່ຽງແທ້.

ຂ - ຄຳສັພນາມ-ຄຳສັພນາມທັງຫລາຍ ມີຫນ້າທີ່ໃຊ້ແທນນາມ
ດັ່ງນັ້ນ ຄຳສັພນາມ ທຸກໆໜວດ ຈຶ່ງໃຊ້ແປ້ນບົດປະທານໄດ້ ໃດຢ່າງດັ່ງນີ້ :

ບຸຣຸດສັພນາມ : ແປ້ນເຮັດດີ, ຂ້າພະເຈົ້າອ່ານຫນັງສື

ປະພັນເຈະສັພນາມ : ທີ່ແປ້ນດີ, ເຊິ່ງທຳດີ

ວິພາກສັພນາມ : ດ່າງ ດີໃຈ, ພ່ອງພ້ອນ, ພ່ອງຫົວ

ນິຍົມສັພນາມ : ນັ້ນ ບໍ່ແປ້ນເອົາ, ນີ້ ບໍ່ດີ

ອະນິຍົມສັພນາມ : ຜູ້ໃດ ມາກໍ່ໄດ້ ໄປ ກໍ່ເຮັດໄດ້.

ປຸດສາສັພນາມ : ໄປ ມາຫນ້າ

ດ - ຄຳກິຣິຍາສະພາວະມາລາ-ບົດກິຣິຍາສະພາວະມາລານີ້ ບໍ່
ໃຊ້ແປ້ນກິຣິຍາຂອງປໂບກໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງໃຊ້ແປ້ນບົດປະທານໄດ້ ດັ່ງລຽວກັບ
ຄຳນາມ ແຕ່ວ່າໃຊ້ໄດ້ແຕ່ໝົດໜວດ ຄື ອະກັມກິຣິຍາ, ສະກັມກິຣິຍາ ແລະ
ວິກະດັກກິຣິຍາ ສ່ວນໜວດກິຣິຍານຸເຄາະ ໃຊ້ແປ້ນບົດປະທານບໍ່ໄດ້ ເພາະ
ກິຣິຍານຸເຄາະນັ້ນ ສຳລັບຊ່ອຍກິຣິຍາອື່ນໆ ໃດຢ່າງ :

ອະກັມກິຣິຍາ : ນອນຫລາຍ ແປ້ນໄຂ້

ສະກັມກິຣິຍາ : ກິນອາຫານ ມີປໂບດແກ່ຮ່າງກາຍ

ວິກະດັກກິຣິຍາ : ແປ້ນນາຍ ໃຫ້ຮັກຫມູ່ ແປ້ນປູ້ໃຫ້ຮັກຫລານ

ງ - ວະລີຕ່າງ ໆ-ວະລີທັງຫລາຍ ຄື ນາມວະລີ, ສັພນາມວະລີ
ແປ້ນດັ້ງນີ້ ໃຊ້ແປ້ນບົດປະທານໄດ້ເໝືອນກັນ ໃດຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້ :

ພາມວະລີ : ວຽງຈັນນະຄອນຫລວງຂອງຣາຊອານາຈັກລາວ
ພວມຈະເລີນ.

ສັພນາມວະລີ : ຂ້າພະເຈົ້າ ຄະນິງຮ້ອນຮູ້ການ.

ກິອິບາວະລີ : ກິນອາຫານທີ່ດີ ມີປະໂຫຍດແກ່ຮ່າງກາຍ

ບຸພບົດວະລີ : ໂນນ້າ ມີປາ, ໂນນາ ມີເຂົ້າ.

ສັນທານວະລີ : ເຖິງຈັ່ງໃດສາກດາມມັນແຫລ້ວ ພໍໃຈໄດ້ຮ່ວມ.

ຈ - ປໂຍກ :- ປໂຍກຕ່າງໆ ທີ່ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ ໃຊ້ເປັນບົດປະທານຂອງກັນແລະກັນໄດ້ ເວັ້ນແຕ່ມີຄຳສັນທານຂຶ້ນ. ປໂຍກທີ່ມີຄຳສັນທານຂຶ້ນນັ້ນ ແມ່ນປໂຍກຕໍ່ກັບປໂຍກດ້ວຍຄຳສັນທານ ຖ້າບໍ່ມີຄຳສັນທານແລ້ວ ແມ່ນ ປໂຍກເປັນບົດປະທານ ຫລື ບົດຊ່ອຍປະທານ ແລະ ເປັນບົດກັນຂອງກັນແລະກັນ ດັ່ງນີ້ :

ປໂຍກກັດຕາ : ເສືອໂຕກິນງົວ ຂົບຄົນຕາບ

ປໂຍກກັນ : ນັກຮຽນທີ່ຄອບ້ອງບໍ່ ເປັນຄົນດີ

ປໂຍກເຫດຖຸກັດຕາ : ຄອູ່ໄຫ້ນັກຮຽນຂຽນຫນັງສື ລົງໃນກະດານດຳ

ປໂຍກກາຣິດກັດຕາ : ກະດານດຳທີ່ນັກຮຽນຖືກຄອູ່ໄຫ້ຂຽນຫນັງ

ສີໃສ່ ດົກລົງແດກ

ປໂຍກກິອິບາ : ເປັນຄົນໃຫ້ທຳນຽມ ຄືນິກເຈົ້າ ບາມເມື່ອບິນ

ແອ່ວຝ້າຍຂາວແຈ້ງກໍຈິງເຫັນ.

໑.໒ - ບົດຊ່ອຍປະທານ - ບົດຊ່ອຍປະທານນີ້ ແມ່ນບົດປະກອບ
ກັບໂຕປະທານ ເມື່ອຊ່ອຍໃຫ້ໄດ້ຄວາມແຈ່ມແຈ້ງ ບົດຊ່ອຍປະທານນີ້ ກໍໄຊ້
ໄດ້ທັງຄຳວະລີ ແລະ ປໂຍກຕ່າງໆ ດັ່ງດຽວກັນກັບບົດປະທານ ດັ່ງນີ້ :

ກ - ຄຳວິເສດ - ຄຳວິເສດທັງຫລາຍ ມີຫນ້າທີ່ຊ່ອຍຄຳນາມທີ່
ເປັນປະທານ ໃຫ້ໄດ້ຄວາມແຈ່ມແຈ້ງ ດັ່ງນີ້ :

ຄົນພານ ພາໄປຫາຍຶດ ຄົນຫມັ້ນ ຫາຊັບໄດ້.

ຊາດຫນ້າ ຈຶ່ງພົບກັນ ຄົນໃນ ບໍ່ໃຫ້ອອກ

ຂ - ວະລີ - ບົດວະລີຕ່າງໆ ໄຊ້ເປັນບົດຊ່ອຍປະທານໄດ້ ດັ່ງນີ້ :

ນາມວະລີ : ທ້າວຄຳ ນາຍຄຣູ ເປັນຄົນດີ

ສັພນາມວະລີ : ພຣະເຈົ້າຟ້າງຸ່ນ ພຣະອົງຜູ້ວິຈະຍຸດ ເປັນກະ
ສັດທີ່ກ້າຫານ.

ວິເສດວະລີ : ທ້າວສີ ສຸງເຈັນເທັ້ນ ບ່າງມາພັນ

ກິຣິບາວະລີ : ການທ່ຽວ ຊອກຄົນຫາຄວາມຮູ້ ມີປໂຍດ

ບພບົດວະລີ . ເສືອໃນປ່າ ກ່ອງງົວ ເກີບຂອງເຂົາເສັງ

ຄ - ປໂຍກ - ປໂຍກຕ່າງໆ ໄຊ້ເປັນບົດຊ່ອຍປະທານໄດ້ ດັ່ງນີ້ :

ນັກຮຽນ ທີ່ຮຽນຫນັງສືດີ ບ່ອນໄດ້ຮັບຄວາມບຸກບັ້ອງ

ຄຳທີ່ມີເສັ້ນຂີດຢູ່ກ້ອງນັ້ນ ເປັນປໂຍກ ແຕ່ໄຊ້ເປັນບົດຊ່ອຍບົດປະ
ທານຄືຄຳວ່າ ນັກຮຽນ ເປັນບົດປະທານຂອງກິຣິບາ ບ່ອນໄດ້ຮັບ ທີ່ຮຽນ
ຫນັງສືດີ ເປັນປໂຍກໜຶ່ງ ແຕ່ໄຊ້ເປັນບົດຊ່ອຍປະທານຄືນັກຮຽນ.

໒-ພາກກິຣິບາ

ພາກກິຣິບານີ້ ຫມາບເອົາຄຳກິຣິບາທີ່ແປງກິຣິບາຂອງປໂບກນັ້ນ
ເອງ. ຄຳກິຣິບາຂອງປໂບກນີ້ ຈັດແປງວາຈົກ ມີຢູ່ ໕ ວາຈົກ ດັ່ງກ່າວແລ້ວ
ໃນວາຈົວິພາກ ຄື ກິຣິບາກັດຕູວາຈົກ, ກິຣິບາກັນມະວາຈົກ, ກິຣິບາເຫດຸ
ກັດຕູວາຈົກ, ກິຣິບາກາຣິຕູວາຈົກ, ກິຣິບາພາວະວາຈົກ, ບົດກິຣິບາຂອງ
ປໂບກທັງ ໕ ນີ້ ບ່ອນມີບົດຊ່ອຍອີກ ຫລື ບົດປະກອບອີກ ຄື ມີບົດຊ່ອຍກິຣິ
ບາ ບົດກັນ ແລະ ບົດຊ່ອຍກັນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

ບົດຊ່ອຍກິຣິບາ ແມ່ນບົດປະກອບເຂົ້າກັບຄຳກິຣິບາຂອງປໂບກ
ເພື່ອຊ່ອຍໃຫ້ໄດ້ຄວາມດີ ດັ່ງນີ້ :

ກ.- ຄຳວິເສດ : ອົດແລ່ນໄວ ຂ້າພະເຈົ້າເຫັນ ກ່ອນ

ຂ.- ວະລີຕ່າງໆ : ເຮືອໄວ ແລ່ນໄວຫລາຍແທ້ໆ

ຄ.- ບົດວິກະຕິກາຣົກ : ເພິ່ນ ແປ້ງ ເຈົ້າແຂວງ (ເຈົ້າແຂວງ
ແປ້ງວິກະຕິກາຣົກ) ຊ່ອຍກິຣິບາ "ເປັນ"

໓-ພາກກັນ

ບົດກັນ ແມ່ນບົດທີ່ ແປ້ງຜູ້ຖືກທຳ ຄຳທີ່ໃຊ້ແປ້ງບົດກັນນີ້ ມີລັກ
ສະນະດັ່ງດຽວກັນກັບປະທານ ໃດຢ່າງດັ່ງນີ້ :

ຄຳນາມ : ຂ້າພະເຈົ້າເຫັນນົກ

ສັພນາມ : ເພິ່ນ ຮັກ ຂ້າພະເຈົ້າ

ກິຣິບາສະພາວະນາລາ : ເຂົາ ມັກ ກິນ ສເນີ

ຄຳວິເສດ : ມັນ ບໍ່ມັກ ດີ

ບົດວະລີ : ຂ້າພະເຈົ້າ ເຫັນ ເສືອໂຄ່ງລາບພາດກອນ

ບົດຊ່ອຍກັນ ໄດ້ເວົ້ານາແລ້ວວ່າ ບົດກັນ ດືກັນກັບບົດປະທານ
ດັ່ງນັ້ນ ບົດຊ່ອຍກັນ ກໍດືກັນກັບບົດຊ່ອຍປະທານທຸກປະການ ໄດ້ຢ່າງດັ່ງນີ້ :

ກ.- ຄຳວິເສດ : ທິດສີ ບິ່ງໄກ່ປ່າ (ປ່າ ຊ່ອຍບົດກັນ : ໄກ່)

ຂ.- ຄຳວິກະຕິກາຣິກ : ຂ້າພະເຈົ້າ ຮັກ ທ້າວດີນັກຮຽນ (ນັກ
ຮຽນ ເພິ່ນບົດ ວິກະຕິກາຣິກ ຊ່ອຍບົດກັນ ທ້າວດີ)

ຄ.- ບົດວະລີຕ່າງ ໆ : ຂ້າພະເຈົ້າເຫັນນົກບາງ ຂາສູງໂຖກເຖກ
(ຂາສູງໂຖກເຖກ ຊ່ອຍບົດກັນ ນົກບາງ)

ງ.- ປໂຍກ : ຂ້າພະເຈົ້າ ເຫັນນົກບາງ ກິນປາ (ກິນປາ ເພິ່ນ
ປໂຍກ ຊ່ອຍບົດກັນ ດີ ນົກບາງ)

ຫມວດທີ ໒ - ອະນຸປໂຍກຕ່າງໆ

ຕາມຫລັກໄວຍາກອນສມັບປັດຈຸບັນ ປໂຍກປະກອບດ້ວຍອະນຸປໂຍກດຽວ ຫລື ຫລາຍອະນຸປໂຍກຕິດຕໍ່ກັນ ແລະ ມີຄວາມຫມາຍເດັ່ນບໍ່ຮີບູນ.

ເມື່ອມີອະນຸປໂຍກດຽວ ເພິ່ນໃຫ້ຊື່ວ່າ "ອະນຸປໂຍກດ່ຽວ" (Proposition indépendante).

ເມື່ອໃດຫາກມີຫລາຍປໂຍກຕິດຕາມກັນໄປ ເພິ່ນໃຫ້ຊື່ວ່າ "ອະນຸປໂຍກຕິດຕາມກັນ" (Propositions juxtaposées).

"ຈົງຊ່ອຍທ່ານເອງ ເທວະດາຫາກຈະຊ່ອຍທ່ານດອກ"

"ປ່າປາກແຮງຫລາຍ ມີຄົນຟັງຢູ່ຫັ້ນ"

"ຂ້ອຍມາເຖິງແລ້ວ ຂ້ອຍເຫັນແລ້ວ ຂ້ອຍກໍ່ມາບສັດຕູໄດ້"

ຄວາມສັມພັນລະຫວ່າງ ອະນຸປໂຍກຕ່າງໆ ໃນປໂຍກດັ້ງ ແມ່ນຄວາມສັມພັນບອກຊ່ອງທາງ (rapport de moyen) ໃນປໂຍກທີສອງແມ່ນຄວາມສັມພັນບອກເຫດ (cause) ແລະ ໃນປໂຍກຫລັງ ແມ່ນຄວາມສັມພັນລະຫວ່າງເຫດການທີ່ຕາມໆກັນມາ (Occasion des faits) ບໍ່ມີເຄື່ອງຫມາຍໃດໆທາງໄວຍາກອນທີ່ບອກຄວາມສັມພັນລະຫວ່າງອະນຸປໂຍກຕ່າງໆເຫລົ່ານັ້ນ.

ເມື່ອຄວາມສັມພັນລະຫວ່າງອະນຸປໂຍກຕ່າງໆ ຫາກມີເຄື່ອງຫມາຍເປັນຄຳບຸພບົດ ຫລື ຄຳສັນທານ ເຮົາຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ມີປໂຍກຢູ່ສອງປະເພດ ຄື ປໂຍກຕິດພັນ (phrase de coordination) ແລະ ປໂຍກຕາມ (phrase de subordination).

໑. ໃນປາຍກຕິດພັນ (phrase de coordination) ອະນຸປໂຍກຕ່າງໆມີ
ຄຳສັນທານວິດພັນ (conjonction de coordination) ເຊັ່ນ "ແລະ, ຫລື, ແຕ່ວ່າ,
ຫາກວ່າ, ດັ່ງນັ້ນ, ເພາະວ່າ, ດ້ວຍເຫດນີ້" ເປັນເຄື່ອງໝາຍເຊື່ອມຄວາມ
ສັມພັນລະຫວ່າງກັນແລະກັນ ບາງທີກໍມີຄຳກິຣິບາວິເສດ ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງ
ສັມພັນລະຫວ່າງອະນຸປໂຍກຕ່າງໆ ເຄື່ອງໝາຍເຫລົ່ານັ້ນ ເປັນຄຳກິຣິບາ
ວິເສດທີ່ສະແດງຄວາມສັມພັນບອກວ່າ ເຫດການໄດ້ເກີດຂຶ້ນພ້ອມໆ ກັນ
(simultanéité) ດາມໆ ກັນມາ (occasion) ເປັນດັບເຫດ (cause), ເປັນຜົນ
(conséquence) ສັບປຸງກັນ (alternation) ຯລຯ

ຕົວຢ່າງ : "ຈົງໄປ ຫລື ຈົງຢູ່"

"ມັນບັງຫັນໃຈຢູ່ ສະນັ້ນ ມັນຈຶ່ງບັງມີຊີວິດຢູ່"

"ຊ້ອບຂ້ອຍບົກທີ່ນີ້ແດ່ ເພາະວ່າ ມັນໝັກຫລາຍ"

"ຂ້ອຍມີຄວາມເຫັນຄືເຈົ້າ ດັ່ງນັ້ນ ຂ້ອຍຈຶ່ງສນັບສນຸນເຈົ້າ".

໒. ໃນປາຍກຕຸມ (phrase de subordination) ຄວາມສັມພັນລະ
ຫວ່າງອະນຸປໂຍກ ແມ່ນ ຄຳສັນທານ ຫລື ຄຳສັພນາມ ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງ
ໝາຍວ່າເຈັ້ງໄປນີ້ ຄື :

໒.໑- ຄຳສັນທານບອກຄວາມຕິດຕາມ (conjonction de subordi-
nation) ເຊັ່ນ "ວ່າ, ເມື່ອ, ດັ່ງ, ໃຫ້, ເພາະວ່າ, ເມື່ອຫາກວ່າ, ດ້ວຍເຫດວ່າ,
ແຕ່ຫາກວ່າ, ເພື່ອໃຫ້"

ຕົວຢ່າງ : "ເຈົ້າຮູ້ແລ້ວບໍ່ ວ່າຄົນດີມີຢູ່ໃສ"

"ເຈົ້າອອກໄປ ພ້ອມຂ້ອບເຂົ້າມາ"

"ທ່ານເຮັດວຽກໄດ້ດີ ດ້ວຍເຫດວ່າ ທ່ານມີສະພາບດີ"

໒.໒- ຄຳປຸກສາສັມນາມ (pronom interrogatif) ເຊັ່ນ "ໃຜ, ຜູ້ໃດ, ອັນໃດ, ປານໃດ"

ຕົວຢ່າງ : "ໃຜມາຫນ້ ລາວກໍບໍ່ຮູ້"

"ປານໃດຈຶ່ງຈະມີເງິນ ເຮົາບອກລ່ວງໜ້າບໍ່ໄດ້"

໒.໓- ຄຳສັມພັນສັມນາມ (pronom relatif) ເຊັ່ນ "ທີ່, ຊຶ່ງ"

ຕົວຢ່າງ : "ເພິ່ນແນະນຳໃຫ້ເຈົ້າຮູ້ຈັກຄົນ ທີ່ໄດ້ມາຫາເຈົ້າແລ້ວນັ້ນ"

ບອກຈາກປະໂຫກວາມ ດັ່ງກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ ຍັງມີອະນຸປະໂຫກຕາມຢ່າງອື່ນອີກ ເຊັ່ນ ອະນຸປະໂຫກຖາມ (proposition interrogative), ອະນຸປະໂຫກສັມພັນ (proposition relative) ແລະ ອະນຸປະໂຫກກະລະນະ (proposition circonstancielle).

ກ. ອະນຸປະໂຫກຖາມ

ອະນຸປະໂຫກຖາມ ໂດຍມາກ ຢູ່ຫນ້າອະນຸປະໂຫກນຳ.

ຕົວຢ່າງ : ໃຜມາເຮືອນຂ້ອບ ເຈົ້າບໍ່ຮູ້ຈັກຕອກ"

ໃນປະໂຫກນີ້ ອະນຸປະໂຫກ "ເຈົ້າບໍ່ຮູ້ຈັກຕອກ" ແມ່ນອະນຸປະໂຫກນຳ (proposition principale) ຢູ່ຂ້າງຫລັງອະນຸປະໂຫກ "ໃຜມາເຮືອນຂ້ອບ" ຊຶ່ງແມ່ນອະນຸປະໂຫກຖາມ (proposition interrogative).

ຂ. ອະນຸປໂຍກສັມພັນ

ອະນຸປໂຍກສັມພັນ ແປ້ນ ອະນຸປໂຍກທີ່ນຳຫລັງ ອະນຸປໂຍກນຳ
ໄດ້ມີຄຳສັນທານບອກຄວາມສັມພັນ (conjunction relative) "ທີ່, ຊຶ່ງ"
ນຳຫນ້າອະນຸປໂຍກສັມພັນ ເພື່ອຕໍ່ "ອະນຸປໂຍກນຳ" ກັບ "ອະນຸປໂຍກຕາມ"

ດົວຢ່າງ : "ເຮົາຈະປ້າກົກໄມ້ ທີ່ບໍ່ມີຜົນໄມ້".

ໃນປໂຍກນີ້ ອະນຸປໂຍກ "ເຮົາຈະປ້າກົກໄມ້" ແປ້ນ "ອະນຸປໂຍກ
ນຳ" (proposition principale) "ທີ່ບໍ່ມີຜົນໄມ້" ແປ້ນ "ອະນຸປໂຍກຕາມ"
ປະເພດສັມພັນ (proposition relative).

ຄ. ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະ

ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະ (proposition circonstancielle) ແປ້ນ
ອະນຸປໂຍກຕາມທີ່ບອກວ່າກະຣະນະ (circonstance) ຂອງການກະທຳນັ້ນ
ແປ້ນຢ່າງໃດ ເຊັ່ນ ເວລາ, ສະຖານທີ່ ແລະ ວາດ ແປ້ນດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງແບ່ງ
ແບກອອກແປ້ນຫລາຍປະເພດອີກ ຄື :

ຄ.໑- ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະບອກເວລາ (proposition circonstancielle de temps).

ດົວຢ່າງ : "ຂ້ອຍເຫັນຄົນແປກຫນ້າຜູ້ໜຶ່ງ ເມື່ອຂ້ອຍເຂົ້າມາໃນ
ເຮືອນນັ້ນ"

ອະນຸປໂຍກ "ເມື່ອຂ້ອຍເຂົ້າມາໃນເຮືອນນັ້ນ" ແປ້ນ "ອະນຸປໂຍກ
ອະທິກະຣະນະບອກເວລາ.

ດ.໒ - ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກສະຖານທີ່ (proposition
circonstancielle de cause).

ຕົວຢ່າງ : ລາວເດີນທາງມາແດ່ບ້ານທ່າງ່ອນ ບ່ອນລາວຕັ້ງຖິ່ນ
ຖານຢູ່ນັ້ນ.

"ບ່ອນລາວຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ນັ້ນ" ແມ່ນອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະ
ບອກສະຖານທີ່.

ດ.໓ - ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກວາດ (proposition circons-
tancielle de manière),

ຕົວຢ່າງ : ເຈົ້າເວົ້າບາວໂພດ ໃຫ້ເຈົ້າເວົ້າສັ້ນໆແດ່. "ໃຫ້ເຈົ້າເວົ້າ
ສັ້ນໆແດ່" ແມ່ນອະນຸປໄບກອະທິກະຣະນະບອກວາດເວົ້າ.

ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກວາດມີຫລາຍຢ່າງ ຄື :

ດ.໓.໑. - ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກເຫດ (proposition
circonstancielle de cause).

ຕົວຢ່າງ : "ນາບມີລູກບ່າງຫນື ເພາະວ່າລາວບໍ່ປາກເຫັນຫນ້າ
ນາບສີ"

ອະນຸປໄບກ "ເພາະວ່າລາວບໍ່ປາກເຫັນຫນ້ານາບສີ" ແມ່ນ
ອະນຸປໄບກອະທິກະຣະນະບອກເຫດ

ດ.໓.໒ - ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກຜົນ (proposition cir-
constancielle de conséquence).

ຕົວຢ່າງ : "ເຮົາປຸກດັນໄມ້ໃນເດີນບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ມີຮົ່ມ"

ອະນຸປໂຍກ "ເພື່ອໃຫ້ມີຮົ່ມ" ແມ່ນ "ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະ
ບອກຜົນ" ຫລື "ອະນຸປໂຍກບອກຜົນ" (proposition consécutive)

ຄ.ມີ.໓ - ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະບອກການຜ່ອນຜັນ (proposition circonstancielle de concession) ແມ່ນອະນຸປໂຍກ ທີ່ສະແດງເຖິງການຜ່ອນຜັນຜ່ອນບາວ ຫລື ການແບ່ງໄດ້ແບ່ງເສຍ, ການໂຍະຍານ, ການວາງຂັກກຳນົດ ຫລື ການຄັດຄ້ານ ຈະໃຫ້ຊື່ວ່າ "ອະນຸປໂຍກຜ່ອນຜັນ" ກໍໄດ້ (proposition concessive).

ຕົວຢ່າງ : "ເຮົາຈະພະຍາຍາມເຮັດໂປຈົນໃຫ້ສຳເລັດ ເຖິງວ່າຈະມີຄວາມກັ້ນຄານປຸກຄ່າ"

ອະນຸປໂຍກ "ເຖິງວ່າຈະມີຄວາມກັ້ນຄານປຸກຄ່າ" ແມ່ນ "ອະນຸປໂຍກກະຣະນະບອກການຜ່ອນຜັນ" ຫລື "ອະນຸປໂຍກຜ່ອນຜັນ".

ຄ.ມີ.໔ - ອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະບອກເງື່ອນໄຂ (proposition circonstancielle de condition) ຫລື ອະນຸປໂຍກເງື່ອນໄຂ (proposition conditionnelle) ແມ່ນອະນຸປໂຍກ ທີ່ສະແດງວ່າ ເງື່ອນໄຂຂອງກິຣິຍາແຫ່ງອະນຸປໂຍກນັ້ນ ແມ່ນຢ່າງໃດ.

ຕົວຢ່າງ : "ຂ້ອຍຈະອອກເດີນທາງໄປມື້ອື່ນນີ້ ຖ້າວ່າຝົນບໍ່ຕົກ"

ອະນຸປໂຍກ "ຖ້າວ່າຝົນບໍ່ຕົກ" ແມ່ນອະນຸປໂຍກ ອະທິກະຣະນະບອກເງື່ອນໄຂ ຫລື ອະນຸປໂຍກເງື່ອນໄຂ (proposition conditionnelle).

ຄວາມ ໕ - ອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກການປຽບທຽບ (proposition circonstancielle de comparaison) ແມ່ນອະນຸປໄບກທີ່ສອງທີ່ເອົາມາປຽບທຽບກັບອະນຸປໄບກທີ່ໜຶ່ງ.

ຕົວຢ່າງ: "ພໍ່ເປັນແນວໃດ ລູກກໍເປັນແນວນັ້ນ"

"ເພິ່ນເປັນຜູ້ຮູ້ພຽງໃດ ເຮົາກໍ່ນັບຖືເພິ່ນພຽງນັ້ນ"

"ມັນດີບຕີເດັກນ້ອຍ ເຫມືອນດັ່ງມັນເປັນດີບ້າ"

ອະນຸປໄບກທີ່ສອງ ຂ້າງເທິງນີ້ ແມ່ນອະນຸປໄບກ ອະທິກະຣະນະບອກການປຽບທຽບ ຫລື "ອະນຸປໄບກປຽບທຽບ" (proposition comparative)

ເອກສານຮາຊການ

Paris, ce 10 Mars

Le Ministre des

Signé : M.

Par M. le

Le Ministre de

et de la

Signé : M.

ROYAUME DU LAOS
ORDONNANCE ROYALE No 10
NOUS, SOMDET PHRA CHAO SISAVANG VONG
ROI DU LAOS,

VU le Modus Vivendi provisoire franco-laotien en date du 27 Aout 1946 ;
VU la Constitution du Royaume du Laos promulguée par l'Ordonnance Royale du 11 Mai 1947 ;

VU l'arrêté du 27 Aout 1948 du Premier Ministre du Gouvernement du Laos portant nomination d'une Commission chargée de fixer l'écriture laotienne d'usage courant ;

VU le procès-verbal en date des 5,6,7 et 9 Octobre 1948 de la Commission précitée ;

Le Conseil des Ministres entendu,

ORDONNONS :

ARTICLE 1 ER .— L'alphabet de l'écriture laotienne (consonnes, voyelles et accents), les chiffres, les signes de ponctuation ainsi les règles de formation des syllabes sont fixés conformément au tableau annexé à la présente-Ordonnance.

ARTICLE 2.— L'orthographe des mots de la langue laotienne ainsi que des mots d'origine étrangère employés dans la langue laotienne est essentiellement phonétique suivant la prononciation en usage dans le pays.

ARTICLE 3 — L'écriture «THAM» reste régie par ses règles orthographiques et étymologiques .

ARTICLE 4.— Notre Conseil des Ministres est chargé de l'exécution de la présente Ordonnance.

Fait en Notre Palais Royal
Luangprabang le 27 Janvier 1949

Signé : SISAVANG VONG

Par Sa Majesté le Roi du Laos :

Le Ministre de l'Education Nationale
et de la Santé Publique,

Signé : Kou ABHAY

ປາກກາສາຝຣັ່ງ

ພຣະອາຊອນາຈັກລາວ

ພຣະຮາຊອກກາມ

ເລກທີ ໑໐

ເຮົາ ສົມເດັດພຣະເຈົ້າ ສີສວ່າງວົງ

ພຣະມະຫາກະສັດ ແຫ່ງ ປະເທດລາວ,

ຊົງເຫັນ ຄຳກົກລົງຊົດຄາວ ລະຫວ່າງ ຝຣັ່ງແລະລາວ ສະບັບ
ລົງວັນທີ ໒໗ ອາສຸດ ໑໙໔໓;

ຊົງເຫັນ ອັດທັມມະນຸນ ພຣະອາຊອນາຈັກລາວ ລົງວັນທີ ໑໑
ເມ ໑໙໔໗

ຊົງເຫັນ ຄຳອັດ ນາບົກອັດມົນຕີ ລົງວັນທີ ໒໗ ອາສຸດ ໑໙໔໘
ເຄິ່ງຄົງຄະກັນມະການຮຽບຮຽງແລະບັນບັດ ສາມຂຽນ ຄຳລາວ ທີ່ເຄີຍ
ຊັກັນ;

ຊົງເຫັນ ບັນທຶກການປະຊຸມ ເມື່ອວັນທີ ໕, ໖, ໗ ແລະ ໙ ໑໙໔໘
ຂອງຄະກັນມະການ ທີ່ກ່າວເທິງນີ້;

ກອງປະຊຸມເຮັດມົນຕີ ລົງຄວາມເຫັນດີດ້ວຍ,

ຈຶ່ງຊົງພຣະອາຊອນາຈັກລາວ ວ່າ:

ນາດຕາ ໑.- ອັກຂຣະລາວ (ພບັນຊາສະ ສະ ແລະ ວັນນະບຸດ)
ລກ, ເຄື່ອງຫມາຍວັກ ພ້ອມທັງ ວິທີປະກອບພາສາ ທີ່ໄດ້ຈັດໄວ້ເປັນ

ລະບຽບ ດັ່ງແຈ້ງຢູ່ໃນ ແຜນ ທີ່ຄັດຕິດ ພຣະຣາຊໂອງການ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ ໒.- ວິທີຂຽນ ຄຳລາວ ແລະ ຄຳທີ່ເອົາມາຈາກພາສາ
ອື່ນ ແມ່ນວິທີສະກົດຕາມສຽງ ທີ່ເຄີຍໃຊ້ກັນຢູ່ໃນປະເທດລາວ.

ມາດຕາ ໓.- ຫນັງສື "ທັມ" ໃຊ້ ວິທີຂຽນຕາມລະບຽບທີ່ໃຊ້
ກັນມາແລ້ວ.

ມາດຕາ ໔.- ກອງປະຊຸມຣັຖມົນຕີ ເປັນຜູ້ຮັບພາຣະ ເພື່ອໃຫ້
ເປັນໄປຕາມພຣະຣາຊໂອງການສະບັບນີ້.

ທຳທີ່ພຣະບໍລົມມະຫາຣາຊວົງ
ຫລວງພຣະບາງ ວັນທີ ໒໗ ຊຸງິວິເປ ໑໙໔໙
ຊົງພຣະປາຣະມາພິໄທ: ສີສວ່າງວົງ

ເຊັນຮັບສນອງພຣະບາດສົມເດັດພຣະເຈົ້າມະຫາຊີວິດ :
ຣັຖມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ສາທາຣະນະສຸກ.

ເຊັນ: ກຸ ອະພັບ

ຄະນະກຳມະການວັນພະຄະດີ

ຄະນະກຳມະການວັນພະຄະດີລາວ ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນແຕ່ປີ ກ.ສ. ໑໙໕໑ ຕາມດຳລັດຂອງບາບົກຣັດມົນຕີ ສະບັບເລກທີ ໑໐໗ ລົງວັນທີ ໒໗ ສິງຫາ (ອຸດ) ໂດຍອາສັບພຣະຣາຊາຊົງການສະບັບເລກທີ ໑໔ ມີຄູນາ (ຊວງ) ແລະ ເລກທີ ໓໔ ລົງວັນທີ ໒໘ ກຸມພາ (ເຟວຣີເປ) ໑໙໕໐. ໃນ ບາດຕາ ໓ ແຫ່ງ ດຳລັດທີ່ກ່າວນີ້ ໄດ້ກຳນົດຈຳນວນຄະນະກຳມະການ ວັທັງໝົດ ໒໔ ທ່ານ ແຕ່ວ່າໃນຂັ້ນຕົ້ນນີ້ ໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນກ່ອນ ພຽງ ໔ ທ່ານ ເພື່ອໃຫ້ເປັນ ປະຖົມສະມາຊິກ.

ຄະນະກຳມະການປະຖົມສະມາຊິກ ໔ ທ່ານນັ້ນ ຄື:

໑. ພະຍະທ່ານ ກຸ ອະພັບ	ເປັນ	ປະທານ
໒. ພະຍະທ່ານ ຜູ້ອຳນວຍ	"	ຮອງປະທານ
໓. ພະຍະທ່ານ ບົງ ສຸວັນນະວົງ	"	ຮອງປະທານ
໔. ທ່ານ ສົມຈິນ ປິແອ ງົນ	"	ກຳມະການ
໕. ທ່ານ ມະຫາ ສິລາ ວິຣະວົງ	"	ກຳມະການ

ຕໍ່ນັ້ນມາ ຈົນເຖິງປີ ກ.ສ. ໑໙໖໐ ທ່ານຜູ້ມີໜ້າທີ່ຫລາຍທ່ານ ໄດ້ຮັບເຊີນເຂົ້າເປັນຄະນະກຳມະການດ້ານອີກຕາມລຳດັບ ຄື ຕໍ່ມາໄດ້ມີຄະນະ ກຳມະການເຖິງ ໑໔ ທ່ານ (ໃນຈຳນວນນີ້ ໔ ທ່ານໄດ້ເຖິງອະສັບພະກຳມະ ແລະ ໑ ທ່ານ ໄດ້ລາອອກ ດັ່ງນີ້:

໑. ພນະທ່ານ ກຸ ອະພັບ ປະທານກົດລິມະສັກ (ເຖິງແກ່ອະສັນຍະກັມ)

໒. ພນະທ່ານ ຜູ້ ປັນຍາ ຮອງປະທານກົດລິມະສັກ

໓. ທ່ານ ສົມຈິນ ປີແອ ງົນ ປະທານກັມມະການຈັດການປະຈຳປີ

໔. ພນະທ່ານ ບົງ ສຸວັນນະວົງ ຮອງປະທານກັມມະການຈັດການປະຈຳປີ

໕. ມະຫາ ພູມີ ຈິດພົງ ກັມມະການ ແລະ ເລຂາທິການ (ເຖິງແກ່ກັມ)

໖. ພນະທ່ານ ຫຍຸບ ອະພັບ ກັມມະການ (ເຖິງແກ່ອະສັນຍະກັມ)

໗. ທ່ານ ເກືອງ ປະທຸມຊາດ ກັມມະການ

໘. ທ່ານ ຄູນ ພິລາວັນ ກັມມະການ

໙. ທ່ານ ພູວົງ ພິມມະສອນ ກັມມະການ

໑໐. ທ່ານ ຫນູທັກ ສິດທິມະຣະດາ ກັມມະການ (ເຖິງແກ່ກັມ)

໑໑. ທ່ານ ສະຫາ ສິລາ ວິອະວົງ (ໄດ້ລາອອກແລ້ວ)

໑໒. ທ່ານ ເກນ ກັມມະການ

໑໓. ທ່ານ ໄດ ແກ້ວຫລວງໂຄດ ກັມມະການ

໑໔. ທ່ານ ສຸພັນ ບລັງຊາເດີລາບຣິດ ກັມມະການ.

ພຣະອາຊອນນາຈັກລາວ

ພຣະຣາຊໂອງການ

ເລກທີ ໗໒

ວັນທີ ໒໓. ໒. ໑໐.

ເຮົາພຣະອົງ ບໍຣົມເຈດຣຸ ຂັດຕິຍະ ສຸຣິຍະວົງສາ

ພຣະມະຫາ ສີສວ່າງ ວັທນາ

ພຣະເຈົ້າມະຫາອຸໂວດລາວ

ເຫັນຕາມ ອັດທັນນະນຸນແຫ່ງອາຊອນນາຈັກລາວ ລົງວັນທີ ໑໑
ພຶສພາ ໑໙໔໗ ແລະຂໍຄວາມທີ່ເກໄຂໃຫມ່;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການ ເລກທີ ໑໐໐ ລົງວັນທີ ໒ ເມສາ
໑໙໔໒ ກ່ຽວກັບ ການວາງລະບຽບ ຂອງກອງປະຊຸມຄະຣັດມົນຕີ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການ ເລກທີ ໒໑໙ ລົງວັນທີ ໒໓
ມິຖຸນາ ໑໙໖໕ ກ່ຽວກັບການຈັດລ້ຽງສະມາຊິກແຫ່ງຄະຣັດບານເຜະສົມ
ຊົ່ວຄາວ ແຫ່ງອາຊອນນາຈັກລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການເລກທີ ໒໘໓, ໑໑໘, ໑໘໔, ໗໓,
໒໘໑ ແລະ ໑໘໐ ລົງວັນທີ ໓໑ ສິງຫາ ໑໙໖໒ ວັນທີ ໒໒ ພຶສພາ ໒໗
ກໍຣະກະດາ ໑໙໖໕ ວັນທີ ໑໑ ມິນາ ໙ ກັນຍາ ໑໙໖໔ ແລະ ວັນທີ ໑໒
ມິຖຸນາ ໑໙໖໗ ກ່ຽວກັບການປັບປຸງຄະຣັດບານ ເຜະສົມຊົ່ວຄາວແຫ່ງ
ອາຊອນນາຈັກລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການ ເລກທີ ໑໐ ລົງວັນທີ ໒໔ ມະກະ
ຣາ ໑໙໔໙ ກ່ຽວກັບ ຫລັກການຂຽນທາງອາຊການ ຕາມແມ່ອັກຂະລາວ;

ເຫັນຕາມ ພຣະອາຊໂອງການ ເລກທີ ໓໔ ລົງວັນທີ ໑໘ ກຸມພາ
໑໙໕໗ ແລະຂໍ້ຄວາມທີ່ແກ້ໄຂໃໝ່ ກ່ຽວກັບ ການໃຫ້ເບັ້ງລ້ຽງແກ່
ຂ້າອາຊການ ທີ່ຮັບຕຳແໜ່ງບົດຄອງອາຊການ;

ເຫັນຕາມ ດຳຮັດນາຍົກອຸທິຍົມດີ ເລກທີ ໒໐໗/ເປເຊ ລົງວັນ
ທີ ໒໗ ສິງຫາ ໑໙໕໑ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການວັນນະຄະດີ

ເຫັນຕາມ ດຳຮັດກະຊວງ ເລກທີ ໗໒໗/ເອເດ ລົງວັນທີ ໑໔
ພຶສະຈິກ ໑໙໖໖ ຈັດຕັ້ງ ຮາງວັນ ທາງວັນນະຄະດີ;

ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ຮອງນາຍົກອຸທິຍົມດີ ອຸທິຍົມດີກະຊວງສຶກສາ
ທິການ ສິລປາກອນ ແລະ ກິລາບຸວະຊົນ;

ຕາມຄວາມຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະກຳມະການວັນນະຄະດີ ຄັ້ງທີ ໔
ທັນວາ ໑໙໖໙;

ຕາມຄວາມເຫັນຊອບ ຂອງ ກອງປະຊຸມຄະນະອຸທິຍົມ ຄັ້ງວັນ
ທີ ໗ ມະກະຣາ ໑໙໗໐ ເວລາ ໑໖ ໂມງກົງ

ຈົ່ງຊົງພຣະອາຊດຳຮັດວ່າ :

ມາດຕາ ໑.- ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປ້ອງກັນ ລັກສະນະ ສິລປະກັມ
ແລະ ອັກສອນສາດຂອງຊາດໄວ້ ໄດ້ຈັດຕັ້ງສະມາຄົມ ວັນນະຄະດີ ແລະ
ສິລປະ ຂຶ້ນ ນັ້ງສະມາຄົມ ທີ່ມີຊື່ວ່າ "ອາຊບັນດິດສະພາລາວ".

ມາດຕາ ໒. - "ອາຊຸບັນດິດສະພາລາວ" ຢູ່ໃນຄວາມອຸປະຖຳຂອງ
ກະຊວງສຶກສາທິການແຫ່ງຊາດ "ອາຊຸບັນດິດສະພາລາວ" ເປັນອົງການ
ປະກອບອຳນາດຍິ່ງໃຫຍ່ ທາງສິລປະກັມ ວັນນະກັມ ແລະ ພາສາລາວ,
ສະມັດຖະພາບທາງສາມ ແລະ ສາມາດຮັບເອົາ ຊັບສິນບໍ່ອີຈາກ ແລະ
ຈະດຶກ ໄດ້.

ມາດຕາ ໓. - ສະມາຊິກຂອງອາຊຸບັນດິດສະພາລາວ ໄດ້ຖືກ
ກຳນົດໄວ້ເປັນຈຳນວນ ໒໔ ທ່ານ ຢ່າງຫລາຍ. ສະມາຊິກຂອງອາຊຸບັນດິດ
ສະພານັ້ນ ຖືກເລືອກເອົາໃນຈຳນວນບຸກຄົນສຳຄັນລາວ ອາບຸຢ່າງຕໍ່າ ໔
) ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍສະເພາະ ທາງພາສາສາດ ວັນນະກັມ ແລະ
ສິລປະກັມ.

ສະມາຊິກ ໑໐ ຄົນແຮກ ຈະຖືກເລືອກຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍພຣະອາຊໂອງ
ການ.

ສະມາຊິກອື່ນ ໆ ກໍຈະຖືກເລືອກຕັ້ງ ໂດຍພຣະອາຊໂອງການ ເຊັ່ນ
ນັ້ນ ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງອາຊຸບັນດິດສະພາລາວ ທີ່ປະຈຳການປຸກ
ກະບະເວລາທີ່ມີຜູ້ສະໜັບສະໜູນເຂົ້າສະເໜີໄວ້ເປັນລຳດັບໄປ.

ບົດຖາບັນດາສັກ ຂອງສະມາຊິກອາຊຸບັນດິດສະພານັ້ນ ເປັນທີ່
ຫ້າກຽດ ໂດຍສະເພາະ ແຕ່ສາມາດຈະໄດ້ຮັບເບິ່ງລ້ຽງຄຳປ່ວຍການ ຜົນ
ຈາກໄດ້ເຂົ້າປະຊຸມການ ຊຶ່ງອັດຕາຈະໄດ້ຖືກຈຳກັດໄວ້ໃນດຳລັດ ຂອງ
ກະຊວງສຶກສາທິການ.

ນອກຈາກ ສິນຊັບບໍ່ອີຈາກ ແລະ ມໍຣະດົກ ທີ່ດົນໄດ້ຮັບໄວ້ເປັນ
ລ່າບໄດ້ນັ້ນແລ້ວ ອາຊບັນດິດສະພາ ອາດຈະຮັບພາຫະນະ ທາງວັດຖຸ
ແລະທາງການເງິນ ອັນຈຳເປັນແກ່ກິດຈະການດຳເນີນງານຂອງຕົນນັ້ນ ຈາກ
ກະຊວງສຶກສາທິການ ອີກດ້ວຍ. ການປົກຄອງ ສິນຊັບບໍ່ອີຈາກ ແລະ
ມໍຣະດົກນັ້ນ ຂຶ້ນແກ່ ອາຊບັນດິດສະພາ ທັງສິ້ນ.

ອາຊບັນດິດສະພາ ຈະປະກອບ ຄນະບໍ່ອິຫານ ຂຶ້ນ ຄືປະທານ
ບັງທ່ານ ຮອງປະທານ ບັງທ່ານ ແລະ ກົມມະການ ສາມທ່ານ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກ
ເລືອກຕັ້ງ ຂຶ້ນມີກຳນົດສອງປີ.

ອາຊບັນດິດສະພາ ຈະຕັ້ງ ລະບຽບພາບໃນ ຂຶ້ນເອງ.

ມາດຕາ ໔.- ອາຊບັນດິດສະພາ ມີປະສິດທິພາບ ໃດບ
ສະເພາະ ອັນເປັນອຳນາດບຶງໃຫຍ່ ທາງພາສາ ວັນນະຄະດີ. ອາຊບັນດິດ
ສະພາ ເປັນຜູ້ອອກຄວາມເຫັນໃຫ້ອະນຸມັດຮາງວັນ ແກ່ ສິລປະຄະດີ ແລະ
ວັນນະຄະດີ, ພາສາ ແລະ ຂໍ້ພິສູດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວກັບ :

໑. ໄວຍາກອນ ພາສາ ແລະ ວັນນະຄະດີ ລາວ

໒. ການດັດແປງຮຽບຮຽງໂຫມ່ ຫລື ການແປຫນັງສືຈາກຕ່າງ
ປະເທດ

໓. ການຮຽບຮຽງ ຫລື ການແກ້ໄຂ ວັຈນານຸກົມລາວ.

ນອກຈາກປະສິດທິພາບ ໃດບສະເພາະ ທີ່ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້
ອາຊບັນດິດສະພາ ຍັງເປັນອົງການ ຄວບຄຸມ ແລະ ດູແລ ທົ່ວໄປ ປະຈຳ
ກະຊວງສຶກສາທິການ ອັນກ່ຽວແກ່ຫລັກສະກົດຄຳ ໃນແບບຮຽນ ແລະ ປຶ້ມ

າ່ງ ງ ອີກດ້ວຍ ເພື່ອໃຫ້ຫລັກການຂອງທາງສິລາວ ຖືກຕ້ອງຕາມພຣະ
ຣາຊໂອງການ ເລກທີ ໑໐ ລົງວັນທີ ໒໗ ມະກະຣາ ໑໙໔໙.

ມາດຕາ ໕.- ຄຳຕົກລົງຂອງຣາຊບັນດິດສະພາ ຈະຖືກນຳມາ
ໃຊ້ໃນດ້ານສາທາຣະນະ ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການເປັນຜູ້ຈັດຂຶ້ນ ຕາມ ປະ
ສິດທິພາບ ຂອງຣັຖບານ.

ເພື່ອໃຫ້ລຳເນີນການໄປໄດ້ ຣັຖມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ຈະ
ມອບຂ້າຣາຊການຜູ້ນຶ່ງໃຫ້ແກ່ຣາຊບັນດິດສະພາ, ຜູ້ທີ່ມີບົດເປັນ ຊັ້ນເອກ
ສາມາດທາງພາສາ ແລະ ວັນນະຄະດີ ຊຶ່ງຈະຮັບຕຳແໜ່ງເປັນ "ເລຂາ
ປະຈຳ" ແລະ ຈະໄດ້ຮັບແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍຄວາມເໝາະສົມ ຂອງ ຣາຊບັນດິດ
ສະພາ. ຂ້າຣາຊການອື່ນ ງ ອີກ ຈະຖືກມອບຫມາຍໃຫ້ແກ່ຣາຊບັນດິດ
ສະພາ ເພື່ອຮັບໜ້າທີ່ໃນສຳນັກເລຂາທິການປະຈຳ. ຜູ້ຊ່ຽວຊານຫລາຍຄົນ
ກໍຈະຖືກມອບຫມາຍໃຫ້ແກ່ຣາຊບັນດິດສະພາເຫມືອນກັນ. ກ່ຽວກັບ ການ
ປົກຄອງ ລະບຽບວິນັຍຂ້າຣາຊການສຳນັກເລຂາທິການແຫ່ງຊາດນັ້ນ ຂຶ້ນ
ກັບ ອະທິບໍດີປະຈຳກະຊວງສຶກສາທິການ.

ຣາຊບັນດິດສະພາ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຢ່າງເຕັມປ່ຽນ ໃນສິນຊັບ
ບໍລິຈາກ ແລະ ມໍຣະດົກ ທີ່ຕົນໄດ້ຮັບ ໂດຍກົງ ຫລື ໂດຍທາງຄະຣັຖບານ
ນັ້ນ.

ປະທານ ຣາຊບັນດິດສະພາ ຕິດຕໍ່ກັບ ຣັຖມົນຕີ ໂດຍກົງກ່ຽວ
ກັບບັນຫາທຸກຢ່າງ ຊຶ່ງຕົນເຫັນສົມຄວນຮ້ອງຮຽນຕໍ່ຣັຖບານ ນັ້ນ

ມາດຕາ ໖.- ເລຂາທິການປະຈຳຣາຊບັນດິດສະພາ ຈະຖືກຈັດ

ເຂົ້າປະເພດ ອາ-໑ ກ່ຽວກັບ ເບິ່ງລ້ຽງປະຈຳດຳເໜື່ອງ.

ມາດຕາ ກ.- ແມ່ນການພາງໄປກ່ອນ ພວກສະມາຊິກ ຄະນະກົມ
ມະການວັນນະຄະດີ ປັດຈຸບັນ ຈະຖືກຖືວ່າແມ່ນ ສະມາຊິກອາຊບັນດິດສະພາ
ໂດຍສິດທິເສດ. ສະມາຊິກເຫລົ່ານີ້ ຈະໄຮມກັນແມ່ນກອງປະຊຸມ ເພື່ອສະເໜີ
ສະມາຊິກຕື່ມຂຶ້ນໃໝ່ ຕໍ່ຮັດມົນຕີ ກະຊວງສຶກສາທິການ ຈົນກວ່າຈະຄົບ
ຈຳນວນ ໒໔ ທ່ານ.

ຂ້າອາຊການທັງຫລາຍ ທີ່ຮັບໃຊ້ຄະນະກົມມະການວັນນະຄະດີ
ປັດຈຸບັນນີ້ ຈະຖືກມອບຫມາຍໃຫ້ແກ່ ອາຊບັນດິດສະພາ.

ມາດຕາ ຂ.- ສະເດັດນາຍົກຮັດມົນຕີ, ທ່ານຮອງນາຍົກຮັດມົນ
ຕີ ຮັດມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ສິລປາກອນ ແລະ ກິລາບວະຊົນ ແລະ
ຮັດມົນຕີກະຊວງການຄັງ ແມ່ນຜູ້ປະຕິບັດ ພຣະອາຊໂອງການສະບັບນີ້ ດາມ
ຫນ້າທີ່ຂອງໃຜລາວ.

ທ່ານີພຣະບໍຣົມມະຫາອາຊວັງ:

ຫລວງພຣະບາງ ວັນທີ ໒໓ ກຸມພາ ໒໕໗໐
ເຊັນ ແລະ ປະທັບດາ: ສີສວ່າງ ວັນນາ

ບູຮັບສນອງພຣະບໍຣົມອາຊ໌ໂອງການ

ສະເດັດນາຍົກອັດຕະໂນນຕີ, ປະທານກອງປະຊຸມຄະນະອັດຕະໂນນຕີ,
ເຊັນ ແລະ ປະທັບດາ: ເຈົ້າສຸວັນນະພູມາ (ເຈົ້າກົມມະນາ)

ຮອງນາຍົກອັດຕະໂນນຕີ ອັດຕະໂນນຕີ ກະຊວງສຶກສາທິການ ສິລປາ
ເອນ ແລະ ກິລາບຸວະຊິນ

ເຊັນ ແລະ ປະທັບດາ: ພບາ ໄຊບະເພັດຈຳພອນ (ເຫລືອມ
ນສີຊຽງໃຫມ່)

ອັດຕະໂນນຕີ ກະຊວງການຄັງ

ເຊັນ ແລະ ປະທັບດາ: ສີສຸກ ນະຈຳປາສັກ

PRESIDENCE DU CONSEIL
FONCTION PUBLIQUE
Secrétariat Permanent
Visa No 11 du 22-1-70

VICE AU CONTROLE FINANCIER
le 27-1-1970 sous No 241

ສະມາຊິກ ຣາຊບັນດິຕສະພາ

ສະມາຊິກ ຂອງ ຣາຊບັນດິຕສະພາ ຊຶ່ງຖືກແຕ່ງຕັ້ງ ໂດຍ ພຣະ
ຣາຊໂອງການ ເລກທີ ໒໒໑ ລົງວັນທີ ໒໗/໓/໗໐ ແລະ ພຣະຣາຊໂອງການ
ເລກທີ ໒໓໒ ລົງວັນທີ ໓໑/໓/໗໑.

ມີຈຳນວນໃນບັດຈຸບັນນີ້ ໒໑ ທ່ານ ຄື :

໑. ເຈົ້າພບາຫລວງຫມັ້ນລູກທ້າວ (ບຸບ ປັນບາ)
໒. ທ່ານ ສົມຈິນ ປີແອ ງິນ
໓. ພບາ ບໍ່ອິຫານສິກສາ (ບົງ ສຸວັນນະວົງ)
໔. ພບາ ເດຊາປະສິດ (ໄຕ ແກ້ວຫລວງໂຄດ)
໕. ພບາ ຄຸນວາທິ (ຄຸນ ພິລາວັນ)
໖. ທ່ານ ເກືອງ ປະທຸມຊາດ (ເຖິງແກ່ກັນ)
໗. ພບາ ພຸມິພາກ (ພຸວົງ ພິມມະສອນ)
໘. ເພັງ ກິລວິທບານຮັກ (ເກນ) (ເຖິງແກ່ກັນ)
໙. ເພັງ ສີຮັກສາ (ທອງດີ ສີອິສຸກ)
໑໐. ເພັງ ຈຳນົງພັກດີ (ຈັນທິ ຈັນທະສຸດທິ)
໑໑. ເພັງ ສີສັດທັນ (ນວນ ອຸທະນະສັກດາ)
໑໒. ນະທາ ບົວໄຫລ ສວ່າງແສງອຸທັບ

໑໓. ເພັງ ພິພິດພັກດີ (ຜູກ ຈຸລມຸນດຣີ)

໑໔. ເພັງ ລັກສນະວິຈານ (ລອດ ກຸສົນ)

໑໕. ທ່ານ ຄຳອ້ວນ ອັດຕະວົງ

໑໖. ພບາ ສິດທິນະໂນທັມ (ຄຳສີ ສິອິນະໂນທັມ)

໑໗. ເຈົ້າ ສະຖຽນ ນະຈຳປາສັກ

໑໘. ພ.ທ. ຊຳນານ ປຣິຊາບານ

໑໙. ເພັງ ອະນຸຣັກອັກສອນສາດ (ອ້ວນ ສີສຸພັນທອງ ວົງກົດ

ອັດຕະ)

໒໐. ທ່ານ ຄຳຟອງ ສຸວັນນະຣາຊ

໒໑. ນາງ ພບາ ບຸນຊຸ ຊຸນະນິກອນ

ວາກບະສັມພັນ

ຮັບຮອງ ໂດຍ ຣາຊບັນດິດສະພາ

ໃນທີ່ປະຊຸມສະມັດຊາ ຄັ້ງທີ ໑ ສິກປີ ໑໙໗໓

(ແຕ່ວັນທີ ໕ ທຳ ໑໐ ມີນາ ໑໙໗໓)

ເພື່ອຄັດດິດຈົດໝາຍບັນທຶກ ເລກທີ ໑໐໗/ຮບສ

ລົງວັນທີ ໑໐/໓/໑໙໗໓

ຄນະກັມມະການບໍຣິຫານ ຣາຊບັນດິດສະພາ:

ເຊັນ :

- ປະທານ : ທ່ານ ສົມຈິນ ປີແອ ງົນ
- ຮອງປະທານ : ພບາ ບໍຣິຫານສຶກສາ (ຍົງ ສຸວັນນະວົງ)
- ຄັມມະການ : ພບາ ເດຊາປະສິດ (ໄຕ ແກ້ວຫລວງໂຄດ)
- ຄັມມະການ : ພບາ ສິດທິມະໄນທັນ (ຄຳສີ ສິອິມະໄນທັນ)
- ຄັມມະການ : ທ່ານ ຄຳຟອງ ສຸວັນນະຣາຊ

ສາອະບານ

ຫນ້າ

ຄຳອະທິບາຍເບື້ອງຕົ້ນ

໑

ບົດທີ ໑ ຄູ່ອຍຄຳແລະຫມວດຄຳເວົ້າ

໔

໑. ຖ້ອຍຄຳ

໔

໒. ວະລີ "ຫມວດຄຳເວົ້າ"

໔

໒.໑- ນາມວະລີ

໕

໒.໒- ສັພນາມວະລີ

໕

ກ. ບຸຣຸທິ ໑

໕

ຂ. ບຸຣຸທິ ໒

໕

໒.໓- ກິຣິບາວະລີ

໖

ກ: ຫມວດທີ່ໃຊ້ກິຣິບານເຄາະປະກອບ

໖

ຂ. ຫມວດທີ່ໃຊ້ຄຳກິຣິບາຕິດຕໍ່ກັນ

໖

ຄ. ຫມວດທີ່ໃຊ້ຄຳປະສົມນຳຫລັງ

໖

ງ. ຫມວດຄຳກິຣິບາສະພາວະມາລາ

໖

໒.໔- ຄຸນສັບວະລີ ແລະ ກິຣິບາວິເສດວະລີ

໖

ກ. ຫມວດປະກອບຄຳນາມ

໖

ຂ. ຫມວດປະກອບຄຳກິຣິບາ

໖

໒.໕- ບຸນບົດວະລີ

໗

ກ. ປຸ່ຫນ້ານາມ

໗

ຂ. ປູ່ຫນ້າສັພນາມ

໗

ຄ. ປູ່ຫນ້າຄຳກິຣິຍາສະພາວະນາລາ

໗

໒໓- ສັພທານວະລີ

໗

໒໔- ອຸທານວະລີ

໗

ບົດທີ ໒ ປໂຍກ

໙

ຫມວດທີ ໑ ປໂຍກຕ່າງ ໆ ໃນພາສາບາລີ

໑໐

ຕອນທີ ໑-ບົດປະທານ

໑໐

໑. ປໂຍກກັດຕາ

໑໐

໒. ປໂຍກເທຕຸກັດຕາ

໑໒

໓. ປໂຍກກັມ

໑໓

໔. ປໂຍກກາຣິຕກັມ

໑໓

໕. ປໂຍກກິຣິຍາ

໑໔

ຕອນທີ ໒-ພາກຂອງປໂຍກ

໑໕

໑. ພາກປະທານ

໑໕

໑.໑- ບົດປະທານ

໑໕

ກ. ຄຳນາມ

໑໕

ຂ. ຄຳສັພນາມ

໑໖

ຄ. ຄຳກິຣິຍາສະພາວະນາລາ

໑໖

ງ. ວະລີຕ່າງ ໆ

໑໖

ຈ. ປໂບກ

໑.໒- ບົດຊ່ອຍປະທານ

ກ. ຄຳວິເສດ

ຂ. ຄຳວະລີ

ຄ. ປໂບກ

໒. ພາກກິຣິບາ

ບົດຊ່ອຍກິຣິບາ

ກ. ຄຳກິຣິບາວິເສດ

ຂ. ວະລີຕ່າງ ໆ

ຄ. ບົດວິກະດິກາຣິກ

໓. ພາກກັນ

ບົດຊ່ອຍກັນ

ກ. ຄຳວິເສດ

ຂ. ຄຳວິກະດິກາຣິກ

ຄ. ບົດວະລີຕ່າງ ໆ

ງ. ປໂບກ

ຫມວດທີ ໒ ອະນຸປໂຄກຕ່າງ ໆ

໑. ໃນປໂບກຕິດພັນ

໒. ໃນປໂບກຕາມ

໒.໑- ຄຳສັບບອກຄວາມຕິດຕາມ

໒.໒- ຄຳປດສາສັພນາມ	໒໓
໒.໓- ຄຳສັມພັນສັພນາມ	໒໓
ກ. ອະນຸປໂບກຖາມ	໒໓
ຂ. ອະນຸປໂບກສັມພັນ	໒໔
ຄ. ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະ	໒໔
ຄ.໑- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກເວລາ	໒໔
ຄ.໒- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກສະຖານທີ່	໒໕
ຄ.໓- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກວາດ	໒໕
ຄ.໓.໑- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກເຫດ	໒໕
ຄ.໓.໒- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກຜົນ	໒໕
ຄ.໓.໓- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກການຜ່ອນຜັນ	໒໖
ຄ.໓.໔- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກເງື່ອນໄຂ	໒໖
ຄ.໓.໕- ອະນຸປໂບກອະທິກະຣະນະບອກການປຸງປທຽບ	໒໗
ເອກສານອາຊີການ	໒໙
ພຣະອາຊີໂອງການ ເລກທີ ໑໐ ທີ່ເປັນພາສາປຣັງ	໓໑
ພຣະອາຊີໂອງການ ເລກທີ ໑໐ ແປຈາກພາສາປຣັງ	໓໒
ຄະນະກຳມະການວັນນະຄະດີ	໓໔
ຄະນະກຳມະການປະຖົມສະມາຊິກ ໕ ທ່ານ	໓໔
ຄະນະກຳມະການ ໑໔ ທ່ານ	໓໔
ພຣະອາຊີໂອງການ ເລກທີ ໒໗ ລົງວັນທີ ໒໓/໒/໗໐	໓໖
ສະມາຊິກ ອາຊີບັນດິດສະພາ	໓໖

ປຶ້ມຕ່າງ ໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນອາຊຸບັນຕິດສະພາລາວ

໑. ບຸນປະເພນີ ແລະບຸນສາສນາ ພາສາປອ້ງ

໒. ນິທານ ທ້າວສັງສິນຊັບ ພາສາປອ້ງ

໓. ນິທານ ທ້າວກາລະເກດ ພາກ ໑

໔. ນິທານ ທ້າວກາລະເກດ ພາກ ໒

໕. ຊຸນະສັນທະ

໖. ນິທານ ນາງແດງອ່ອນ ພາກ ໑

໗. ນິທານ ນາງແດງອ່ອນ ພາກ ໒

໘. ນິທານ ທ້າວສຽວສວາດ

໙. ນິທານ ທ້າວສອຶວົງ

໑໐. ນິທານ ທ້າວສີທົນ

໑໑. ພັນຂຸນບຸຣົມອາຊາທິຣາດ

໑໒. ນິທານ ທ້າວຊຽງຫມັ່ງ

໑໓. ພຣະກິດພຣະພາບ

໑໔. ໄວຍາກອນ-ຖາມຕອບ

໑໕. ບົດຄວາມຮຳຮຽນ

໑໖. ຄຳແປສັບພະແນກອາຊການ

໑໗. ນິທານ ທ້າວລິນທອງ

໑໒. ນິທານ ນິກຈອກ

໑໙. ໄວບາກອນລາວ ພາກ ໑ (ສະບັບຮາຊບັນດິດສະພາ)

໒໐. ໄວບາກອນລາວ ພາກ ໒ ("-)

໒໑. ໄວບາກອນລາວ ພາກ ໓ ("-)

໒໒. ໄວບາກອນລາວ ພາກ ໔ ("-)

໒໓. ໄວບາກອນ ໔ອ້ງ

໒໔. ຫນອງມິເຜດ

໒໕. ກາບປຸ່ສອນຫລານ

໒໖. ເຮືອງອຸປະຄຸດເຖຣະ

໒໗. ນິທານ ທ້າວຈັນທະຄາດ ພາສາຝຣັ່ງ

໒໘. ພຣະພຸດຮຸບສັກສິດ

໒໙. ນິທານ ທ້າວຈັນທະຄາດ ພາກ ໑

໓໐. ນິທານ ທ້າວຈັນທະຄາດ ພາກ ໒

໓໑. ປະເພນີບູຮານ

໓໒. ບົດອ່ານປະສົມ

໓໓. ອິນທິບານສອນລູກ

໓໔. ນິທານ ທ້າວຄຳສອນ

໓໕. ຄັນພິໄລກນິຕິ

໓໖. ງານເທສການ

໓໗. ສານລິພສຸນ

໓໘. ນິທານບາງດັ້ງໄຕ ພາກ ໑

໓໙. ນິທານບາງດັ້ງໄຕ ພາກ ໒

໔໐. ນິທານບາງດັ້ງໄຕ ພາກ ໓

໔໑. ນິທານບາງດັ້ງໄຕ ພາກ ໔

໔໒. ພາສີດບູຮານ

໔໓. ບາງພາວະດີ

໔໔. ກາລະນັບມີ້ສັວບ

໔໕. ວັນນະຄະດີສານ ພາກ ໓.໔.໗.໘.໙.

໔໖. ສັງສິນຊັບ ພາສາລາວ

໔໗. ຄົ້ນຄວ້າພາສາລາວ (ພາສາສາດ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)

໔໘. ສັບພາສາສາດ (ຝຣັ່ງເສດ-ລາວ)

໔໙. ສັບກົດໝາຍ (-" -)

໕໐. ສັບພນິສາດ (-" -)

໕໑. ສັບຊີວະວິທະຍາ (-" -)

໕໒. ສັບເສດສາດ (-" -)

໕໓. ສັບຄະນິດສາດ (-" -)

໕໔. ທ້າວຮຸ່ງ (ຫລືທ້າວເຈືອງ)